

II

(Komunikatai)

EUROPOS SAJUNGOS INSTITUCIJŲ, ĮSTAIGŲ IR ORGANŲ PRIIMTI
KOMUNIKATAI

EUROPOS KOMISIJA

KOMISIJOS PRANEŠIMAS

Finansines priemones įgyvendinančių subjektų atrankos gairės valstybėms narėms

(2016/C 276/01)

TURINYS

1.	Nuorodos į teisės aktus ir jų tekstas	2
2.	Įvadinė informacija	2
3.	Finansines priemones įgyvendinančių subjektų atranka	4
3.1.	Atranka pagal viešųjų pirkimų taisykles ir principus	4
3.1.1.	Atranka pagal Direktyvos 2004/18/EB arba Direktyvos 2014/24/ES nuostatas	4
3.1.2.	Atranka pagal Sutarties principus, kai neviršijamos direktyvoje nustatytos vertės ribos	7
3.2.	EIB paskyrimas	7
3.3.	EIF paskyrimas	8
3.4.	Tarptautinės finansų įstaigos paskyrimas	8
3.5.	Vidaus sutarčių skyrimas	9
3.5.1.	Sutarčių skyrimo vidaus subjektams sąlygos iki ankstesniosios iš šių datų: Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę arba iki 2016 m. balandžio 18 d.	9
3.5.2.	Sutarčių skyrimo vidaus subjektams sąlygos po Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę (Direktyvos 2014/24/ES 12 straipsnis) arba po 2016 m. balandžio 18 d.	11
3.6.	Administracinis bendradarbiavimas	14
3.6.1.	Administracinio bendradarbiavimo sąlygos iki ankstesniosios iš šių datų: Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę arba 2016 m. balandžio 18 d.	15
3.6.2.	Administracinio bendradarbiavimo sąlygos po Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę arba po 2016 m. balandžio 18 d.	16
3.7.	Reikalavimai pagal KDR 7 straipsnį	17
3.7.1.	Atrankos kriterijai	17
3.7.2.	Skyrimo kriterijai	18
3.7.3.	Techninės užduoties elementai	19
4.	Šaltiniai, saitai	19

1. Nuorodos į teisės aktus ir jų tekstas

Nuorodos į teisės aktus	Straipsniai
Reglamentas (ES) Nr. 1303/2013 ⁽¹⁾ Bendrijų nuostatų reglamentas (toliau – BNR)	37 straipsnio 1 dalis. Finansinės priemonės 38 straipsnio 4 ir 5 dalys. Finansinių priemonių įgyvendinimas
Reglamentas (ES) Nr. 480/2014 ⁽²⁾ Komisijos deleguotasis reglamentas (toliau – KDR)	7 straipsnis. Finansines priemones įgyvendinančių subjektų atrankos kriterijai
Reglamentas (ES) Nr. 1305/2013	
Direktyva 2004/18/EB	
Direktyva 2014/24/ES	

⁽¹⁾ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1083/2006 (OL L 347, 2013 12 20, p. 320).

⁽²⁾ 2014 m. kovo 3 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 480/2014, kuriuo papildomas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai, Europos žemės ūkio fondai kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondai, Europos socialiniai fondai, Sanglaudos fondai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondai taikytinos bendrosios nuostatos (OL L 138, 2014 5 13, p. 5).

2. Įvadinė informacija

Vadovujančiosios institucijos, norinčios panaudoti finansines priemones kaip būdą programos tikslams siekti, gali pačios vykdyti įgyvendinimo užduotis, investuoti į naujai sukurtų arba esamų juridinių asmenų kapitalą arba pavesti įgyvendinimo užduotis kitiems subjektams ⁽¹⁾. Paskutiniu atveju BNR 38 straipsnio 4 dalies b punkte numatyta įvairių pavidimo vykdyti finansinių priemonių įgyvendinimo užduotis galimybių. Šiose gairėse siekiama paaiškinti tokio užduočių pavidimo galimybes ⁽²⁾.

Finansines priemones galima įgyvendinti per tam tikrą struktūrą su fondų fondu arba be jo. Jeigu finansinės priemonės yra įgyvendinamos per struktūrą su fondų fondu, dažniausiai bus atrenkami dviejų lygmenų subjektai: fondų fondo paramą įgyvendinantis subjektas ir subjektai, įgyvendinantys konkretų finansinių priemonių produktą (-us), t. y. finansų tarpininkai (abiejų rūšių subjektai toliau vadinami finansines priemones įgyvendinančiais subjektais). Vadovujančioji institucija, atsižvelgdama į faktus, nustatytus atliekant BNR 37 straipsnio 2 dalyje reikalaujamą *ex ante* vertinimą, nusprendžia, kokia įgyvendinimo struktūra tinkamiausia.

BNR nurodyti kelių rūšių subjektai, kuriems vadovujančiosios institucijos gali pavesti vykdyti finansinių priemonių įgyvendinimo užduotis, bet neapibrėžiama, kokios tvarkos reikia laikytis pavedant šias užduotis.

Tačiau BNR 37 straipsnio 1 dalyje primenami bendrieji principai, kurių vadovujančiosios institucijos privalo laikytis, įskaitant atvejus, kai atrenka finansines priemones įgyvendinančius subjektus. Jos privalo laikytis taikytinų teisės aktų, ypač dėl valstybės pagalbos ir viešųjų pirkimų, todėl, jei per konsultacijas su nacionalinėmis institucijomis, atsakingomis už konkurencijos kontrolę, nusprendžiama, kad to reikia, yra įpareigojamos užtikrinti, kad būtų laikomasi visų taikytinų finansines priemones įgyvendinančių subjektų atrankos taisyklių. Pagal BNR 38 straipsnio 4 dalį finansines priemones

⁽¹⁾ Žr. BNR 38 straipsnio 4 dalies a, b ir c punktus.

⁽²⁾ Jeigu atrenkant finansines priemones įgyvendinantią subjektą pagal BNR 38 straipsnio 4 dalies a punktą reikia sudaryti viešojo paslaugų pirkimo sutartį, taikomos šiose gairėse išaiškintos tokių subjektų atrankos taisyklės.

įgyvendinantys subjektai privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi taikytinų teisės aktų (*inter alia*, viešųjų pirkimų teisės aktu). BNR 38 straipsnio 5 dalyje atkartojami Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) principai, taip pat nurodoma, kad, renkantis finansų tarpininkus, būtina taikyti atviras, skaidrias, proporcingas ir nediskriminacines procedūras ir vengti interesų konflikto⁽³⁾.

Be to, KDR 7 straipsnio 1 ir 2 dalyse išdėstyti specialieji finansines priemones įgyvendinančių subjektų (išskyrus EIB ir EIF) atrankos reikalavimai, o 7 straipsnio 3 dalyje – finansų tarpininkų atrankos, kai ją vykdo fondų fondo paramą įgyvendinantys subjektai (įskaitant EIB ir EIF), reikalavimai.

Finansines priemones įgyvendinančių subjektų atranka nebūtinai sutampa su finansinės priemonės veiksmo atranka⁽⁴⁾.

Veiksmą atranka vadovaujančioji institucija⁽⁵⁾. Kitaip negu atrenkant finansinę priemonę įgyvendinantį subjektą, veiksmo atrankai netaikomos viešųjų pirkimų taisyklės ir principai, atrenkant veiksmą nereikia laikytis KDR 7 straipsnio nuostatų.

Išskyrus tam tikrus toliau paaiškintus atvejus, kai viešųjų pirkimų taisyklės netaikomos, pagal ESI fondus reglamentuojančius teisės aktus sukurtas finansines priemones įgyvendinantys subjektai teikia paslaugas pagal viešųjų pirkimų taisykles ir principus. Todėl šių subjektų (ir fondų fondo paramą įgyvendinančių subjektų, ir finansų tarpininkų) atranka privalo atitikti taikytinus teisės aktus.

Tai, kuri viešųjų pirkimų direktyva (Direktyva 2004/18/EB ar Direktyva 2014/24/ES) yra taikytina, priklauso nuo to, kada perkančioji organizacija⁽⁶⁾ (t. y. iš subjekto finansinės priemonės įgyvendinimo paslaugas perkanti programos vadovaujančioji institucija) pradeda atrankos procedūrą, arba nuo to, kada priimamas sprendimas rengti derybas be išankstinio kvietimo dalyvauti konkurse dėl sutarties skyrimo, taip pat nuo Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę datos. Vidaus arba administracinio bendradarbiavimo atveju data, kada perkančioji organizacija galutinai nusprendė, kad skiriant viešąją sutartį nebus skelbiamas išankstinis kvietimas dalyvauti konkurse⁽⁷⁾, yra svarbi, kai reikia nustatyti, ar taikomos pagal teismų praktiką nustatytos sąlygos, ar Direktyvos 2014/24/ES nuostatos (žr. 3.5 ir 3.6 skirsnius)⁽⁸⁾.

Direktyvą 2014/24/ES reikėjo perkelti į nacionalinę teisę iki 2016 m. balandžio 18 d. Perkančiosios organizacijos privalo taikyti iki tos datos priimtas perkėlimo į nacionalinę teisę priemones. Po tos datos, net jei valstybės narės direktyvos į nacionalinę teisę neperkėlė, perkančiosios organizacijos privalo taikyti Direktyvos 2014/24/ES nuostatas. Nuo 2016 m. balandžio 18 d. būtina visapusiškai laikytis visų direktyvos nuostatų, įskaitant nuostatas dėl vidaus ir administracinio bendradarbiavimo.

⁽³⁾ Įpareigojimo taikyti atviras, skaidrias, proporcingas, nediskriminacines atrankos procedūras ir vengti interesų konflikto laikomasi, jeigu finansų tarpininkai atrenkami pagal viešųjų pirkimų taisykles ir principus. Jeigu sutartį su finansų tarpininku galima sudaryti tiesiogiai, perkančiosios organizacijos turėtų patikrinti, ar reikalingą finansinę paslaugą galėtų teikti daugiau negu vienas subjektas, su kuriuo sutartį galima sudaryti tiesiogiai. Jeigu taip, perkančiosios organizacijos privalo surengti atvirą, skaidrų, proporcingą, nediskriminacinį atitinkamų subjektų atrankos procesą ir vengti interesų konfliktų, kaip nurodyta BNR 38 straipsnio 5 dalyje. Vienas iš būdų užtikrinti, kad šių reikalavimų būtų laikomasi, neskaitant procedūrinių direktyvos reikalavimų, yra informuoti visus suinteresuotuosius subjektus apie numatomą sudaryti finansinių paslaugų sutartį ir pakviesti juos pateikti pasiūlymų, kuriuos perkančioji organizacija įvertintų.

⁽⁴⁾ Veiksmo atranka turi būti suprantama kaip sprendimas pagal programą skirti finansinį įnašą finansinei priemonei, bet ne vėlesnes investicijas, kurios pagal finansinę priemonę skiriamos galutiniams gavėjams.

⁽⁵⁾ Finansinės priemonės veiksmus pagal ERPF, SF ir ESF programas vadovaujančioji institucija privalo atrinkti pagal BNR 125 straipsnio 3 dalies a punktą. Pagal EŽŪFKP programas finansinės priemonės veiksmas turi būti atrenkamas pagal Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 65 straipsnio 4 dalį, 66 ir 49 straipsnius.

⁽⁶⁾ Perkančiosios organizacijos apibrėžtis pateikta Direktyvos 2004/18/EB 1 straipsnio 9 dalyje („perkančiosios organizacijos“ – tai valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos, įstaigos, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, tų institucijų ir (arba) įstaigų, kurių veiklą reglamentuoja viešoji teisė, asociacijos) ir Direktyvos 2014/24/ES 2 straipsnio 1 dalyje („perkančiosios organizacijos“ – valstybės, regionų ar vietos valdžios institucijos, viešosios teisės reglamentuojami subjektai arba iš vienos ar daugiau tokių institucijų arba vieno ar daugiau tokių viešosios teisės reglamentuojamų subjektų sudarytos asociacijos).

⁽⁷⁾ Siekiant nustatyti, kuri direktyva taikytina, svarbi yra data, kada perkančioji organizacija pasirenka, kokią procedūrą taikys, ir galutinai nusprendžia, ar viešajai sutarčiai skirti yra būtina skelbti išankstinį kvietimą dalyvauti konkurse (palyg. Sprendimo *Komisija prieš Nyderlandus*, C-576/10, 52 punktą).

⁽⁸⁾ Sprendimas dėl skyrimo privalo būti įformintas, tačiau teisinio reikalavimo dėl to, kokios tiksliai formos sprendimas turėtų būti, nėra. KDR 7 straipsnyje nurodytų kriterijų įvertinimas *per se* nėra sprendimas dėl skyrimo, tačiau perkančiosios organizacijos sprendimo, priimto remiantis šiuo vertinimu, datą galima laikyti data, kada perkančioji organizacija galutinai nusprendė, kad viešajai sutarčiai skirti išankstinis kvietimas dalyvauti konkurse nebus skelbiamas.

Remiantis Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktika, būtent Direktyva 2014/24/ES reglamentuojamas užduočių pavidimas vykdyti perkančiajai organizacijai priklausantiems ir jos kontroliuojamiems subjektams (vertikalus arba vidaus bendradarbiavimas), taip pat administracinis (horizontalus) bendradarbiavimas. Iki Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę, skiriant sutartis pagal abu bendradarbiavimo būdus būtina laikytis pagal teismų praktiką nustatytų sąlygų (žr. 3.5.1 ir 3.6.1 skirsnius).

Reikėtų pažymėti, jog dėl to, kad finansines priemones įgyvendinantys subjektai gali būti nurodyti ESI fondų programose, perkančiosios organizacijos neatleidžiamos nuo pareigos šių subjektų atrankai taikyti viešųjų pirkimų taisykles ir principus.

3. Finansines priemones įgyvendinančių subjektų atranka

3.1. Atranka pagal viešųjų pirkimų taisykles ir principus

Išskyrus toliau aptartus atvejus ir tuos atvejus, kai vadovujančiosios institucijos nusprendžia finansinę priemonę įgyvendinti tiesiogiai pagal BNR 38 straipsnio 4 dalies c punktą, vadovujančiosios institucijos finansines priemones įgyvendinančius subjektus privalo atrinkti pagal viešųjų pirkimų taisykles ir principus. Šių taisyklių privalo laikytis ir tarpinės institucijos ⁽⁹⁾, ir fondų fondo paramą įgyvendinantys subjektai, kurie yra perkančiosios organizacijos.

Valstybių narių institucijoms arba valstybių narių institucijų vardu skiriant viešąsias sutartis reikia laikytis SESV principų, ypač laisvo prekių judėjimo, įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas, taip pat kitų su jais susijusių pagrindinių principų: vienodo požiūrio, nediskriminavimo, tarpusavio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo. Jeigu viešųjų sutarčių vertė viršija tam tikrą ribą, nacionalinės pirkimo procedūros yra koordinuojamos, siekiant užtikrinti, kad šie principai praktiškai veiktų ir viešasis pirkimas būtų atviras konkurencijai. Tokioms viešosioms sutartims taikomos viešųjų pirkimų direktyvos (Direktyva 2004/18/EB arba Direktyva 2004/24/ES).

3.1.1. Atranka pagal Direktyvos 2004/18/EB arba Direktyvos 2014/24/ES nuostatas

3.1.1.1. Vertės riba

Dėl paslaugų pirkimo sutarčių pažymėtina, kad Direktyvos 2004/18/EB 7 straipsnyje ir Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnyje nustatytos dvi vertės ribos, kurias viršijus taikomos atitinkamos direktyvos ⁽¹⁰⁾:

- 135 000 EUR – viešojo paslaugų pirkimo sutartims, kurias skiria perkančiosios organizacijos, Direktyvos 2004/18/EB IV priede ir Direktyvos 2014/24/ES I priede nurodytos kaip centrinės valdžios institucijos;
- 209 000 EUR – viešojo prekių ir paslaugų pirkimo sutartims, kurias skiria kito pobūdžio perkančiosios organizacijos.

Pagal Direktyvos 2004/18/EB 7 straipsnį ir Direktyvos 2014/24/ES 4 straipsnį vertės riba taikoma numatomai paslaugų, kurias teiks finansinę priemonę įgyvendinantis subjektas, vertei be pridėtinės vertės mokesčio (PVM).

Bankų ir kitų finansinių paslaugų pirkimo sutarties numatomos vertės skaičiavimo bazę sudaro mokesčiai, mokėtini komisiniai, palūkanos ir kitų formų atlygis (Direktyvos 2004/18/ES 9 straipsnio 8 dalis, Direktyvos 2014/24/ES 5 straipsnio 13 dalis).

3.1.1.2. Viešųjų pirkimų procedūrų gairės

Kad būtų išvengta dažniausiai pasitaikančių viešųjų pirkimų klaidų, perkančiosioms organizacijoms būtų naudinga remtis viešojo pirkimo gairėmis specialistams ⁽¹¹⁾, nors gairės taikomos pirkimams pagal Direktyvą 2004/18/EB. Gairėse primenami tam tikri dalykai, į kuriuos reikia atkreipti ypatingą dėmesį; tai, pvz., – konkurso aprėpties nustatymas, tinkamos atrankos procedūros pasirinkimas, tinkamų draudimo dalyvauti konkurse, atrankos ir skyrimo kriterijų apibrėžimas (stengiantis, kad jie nebūtų painiojami), būtinybė laikytis taikytinų terminų ir suteikti konkurso dalyviams pakankamai laiko pasiūlymams parengti ir pateikti, būtinybė tinkamai dokumentuoti pasiūlymų vertinimą pagal paskelbtus kriterijus.

⁽⁹⁾ Tarpinė institucija BNR 2 straipsnio 18 punkte apibrėžta taip: „viešasis ar privatus subjektas, kuris yra pavaldus vadovujančiajai arba tvirtinančiajai institucijai arba kuris tokios institucijos vardu atlieka su veiksmus įgyvendinančiais paramos gavėjais susijusias pareigas“. Tarpines institucijas reikėtų atrinkti pagal taikytinas taisykles, įskaitant viešųjų pirkimų taisykles ir jų išimtis (jei jos taikytinos). BNR 123 straipsnio 6 dalyje valstybėms narėms leidžiama „paskirti vieną ar kelias tarpines institucijas, kurios vykdytų tam tikras vadovujančiosios arba tvirtinančiosios institucijos funkcijas tos institucijos atsakomybe“. Ši nuostata taikoma ERPF, ESF, Sanglaudos fondui ir EJRŽF. Reglamento (ES) Nr. 1305/2013 66 straipsnio 2 dalyje tokia pati galimybė numatyta EŽŪFKP ir nustatyta, kad vadovaujanti institucija išlieka visiškai atsakinga už kitai įstaigai perduotų valdymo ir įgyvendinimo užduočių efektyvų ir tinkamą vykdymą, taip pat užtikrina, kad kitai įstaigai būtų suteikti visi šioms užduotims vykdyti reikalingi duomenys ir informacija.

⁽¹⁰⁾ Šios vertės ribos pagal Direktyvos 2014/24/ES 6 straipsnį kas dvejus metus peržiūrimos.

⁽¹¹⁾ Leidinių skyrius, ISBN 978–92–79–50323–8, galutinė redakcija valstybėms narėms dar neperduota.

3.1.1.3. Procedūros pasirinkimas

Perkančiosios organizacijos turėtų nuspręsti, kokia pirkimo procedūra tinkamiausia finansines priemones įgyvendinančioms subjektams atrinkti.

Kai pirkimas ypač sudėtingas, viešųjų pirkimų direktyvose numatyta galimybė taikyti specialias procedūras, pvz., konkurso procedūrą su derybomis arba konkurencinį dialogą (palyg. Direktyvos 2004/18/EB 28–31 straipsnius ir Direktyvos 2014/24/ES 26 straipsnį), taigi, susiklosčius tam tikroms sąlygoms, procedūras galima pritaikyti pagal konkrečius perkančiosios organizacijos poreikius.

Pagal Direktyvos 2014/24/ES 26 straipsnio 4 dalies a punktą kurią nors iš šių dviejų procedūrų galima taikyti, *inter alia*, kai perkančiosios organizacijos poreikių neįmanoma patenkinti nepritaikius lengvai prieinamų sprendimų arba kai dėl specifinių aplinkybių, susijusių su jų pobūdžiu, sudėtingumu arba teisine ir finansine struktūra ar su jais susijusia rizika, sutartis negali būti paskirta be išankstinių derybų. Perkančioji organizacija pati įvertina, ar tokių specifinių aplinkybių esama.

Direktyvoje taip pat numatyta galimybė tas pačias procedūras taikyti, kai pirkimo procedūra nepavyksta. Pagal Direktyvos 2014/24/ES 26 straipsnio 4 dalies b punktą konkurso procedūrą su derybomis arba konkurencinį dialogą taip pat galima taikyti, jei pagal atvirą arba ribotą konkursą pateikiama tik netaisyklingų arba nepriimtų pasiūlymų. Tuo atveju, kai procedūra taikoma visiems konkurso dalyviams, kurie atitinka Direktyvos 2014/24/ES 57–64 straipsniuose nurodytus kriterijus ir per ankstesnę atvirą arba ribotą konkursą pateikė pasiūlymų laikydami oficialių pirkimo procedūros reikalavimų, skelbimo apie pirkimą skelbti nereikalaujama.

3.1.1.4. Preliminariųjų sutarčių naudojimas

Kad neprireiktų keisti sutarties ir būtų galima valdyti pavidamų užduočių apimties pokyčius, perkančiosios organizacijos gali apsvarstyti galimybę ateityje naudoti preliminariąsias sutartis ⁽¹²⁾.

Preliminariosiomis sutartimis užtikrinamas tam tikras finansinių paslaugų pirkimo sutarčių valdymo lankstumas, nes pagal šias sutartis leidžiama paslaugų mastą koreguoti pagal perkančiųjų organizacijų ir (arba) naudos gavėjų poreikius. Kadangi finansinių priemonių naudos gavėjų poreikių dydį ne visada lengva prognozuoti, naudojant preliminariąją sutartį galima lanksčiai mažinti arba didinti paslaugų mastą.

Būtina priminti, kad perkančiosios organizacijos, sudariusios preliminariąsias sutartis, neprivalo skirti konkrečių sutarčių dėl visos prognozuotos sumos. Todėl, jeigu preliminarioji sutartis sudaroma dėl keleto rūšių finansinių priemonių ir yra nustatoma, kad tam tikros finansinės priemonės struktūra nėra tinkama arba finansinė priemonė nėra tiksliai pritaikyta pagal galutinių gavėjų poreikius, jokios pareigos pasirašyti konkrečią sutartį dėl tokios priemonės įgyvendinimo nėra.

Kai tos pačios sąlygos taikomos skirtingoms finansinėms paslaugoms, atsiranda rizikos, kad kurios nors finansinės paslaugos (arba priemonės) kainą arba kokybę paveiks kitų finansinių paslaugų kaina arba kokybė, net jei tarp abiejų rūšių paslaugų (arba priemonių) nėra glaudaus ryšio. Dėl to, jeigu naudojamos preliminariosios sutartys, rekomenduojama jas skaidyti į pirkimo dalis. Tokiu būdu kainą ir kokybę pagal kiekvieną pirkimo dalį galima vertinti atskirai, pagal jos ypatumus. Konkurso dalyviai gali pritaikyti savo pasiūlymus: pirkimo dalių ekonomines arba kokybės sąlygas kompensuoti tarpusavyje, kai stengiasi pateikti ekonomiškai naudingiausius pasiūlymus dėl keleto pirkimo dalių, arba pateikti konkurso dalyvio pajėgumą geriau atitinkantį pasiūlymą dėl vienos konkrečios pirkimo dalies.

Prieš paskelbiant konkurso procedūrą perkančiosioms organizacijoms rekomenduojama išanalizuoti konkrečius kiekvienos finansinės paslaugos (arba priemonės) tikslus atsižvelgiant į galutinių gavėjų, kuriems skiriama priemonė, mastą ir tik tada apibrėžti kiekvienos sutarties dalyką. Preliminariųjų sutarčių lankstumas leidžia sudaryti sutartis, jei finansinė priemonė yra sėkminga ir paklausia, taip pat išbandyti, ar tam tikros rūšies finansinė priemonė atitinka tam tikro ūkio sektoriaus galutinių gavėjų poreikius.

Apskaičiuojant numatomą preliminariosios sutarties vertę (ją reikia nurodyti skelbime apie pirkimą) – tai maksimali numatoma visų sutarčių, kurias planuojama sudaryti per visą preliminariosios sutarties galiojimo laikotarpį, vertė be PVM – reikėtų atsižvelgti į galimybę padidinti finansinę priemonę įgyvendinančiam subjektui valdymui skirtą sumą.

⁽¹²⁾ Palyg. Direktyvos 2004/18/EB 1 straipsnio 5 dalį ir Direktyvos 2014/24/ES 33 straipsnį.

Dėl preliminariosios sutarties galiojimo laikotarpio pažymėtina, kad pagal Direktyvos 2014/24/ES 33 straipsnio 1 dalį preliminariosios sutarties terminas turi būti ne ilgesnis kaip ketveri metai, išskyrus išimtinius, visų pirma dėl preliminariosios sutarties dalyko tinkamai pagrįstus atvejus. Tačiau, kaip paaiškinta direktyvos 62 konstatuojamojoje dalyje, „nors preliminariąja sutartimi pagrįstos sutartys turi būti skiriamos nepasibaigus pačios preliminariosios sutarties galiojimo laikui, atskirų preliminariąja sutartimi pagrįstų sutarčių galiojimo laikotarpis neprivalo sutapti su tos preliminariosios sutarties galiojimo laikotarpiu; jis prirėkus galėtų būti trumpesnis ar ilgesnis“.

3.1.1.5. Sutarčių pakeitimai

Remiantis taikytina teismų praktika, pagal Direktyvą 2004/18/EB sutartis keisti galima tik tada, jei tokia informacija buvo pateikta skelbime apie pirkimą visiems galimiems konkurso dalyviams ir jei pakeitimų galimybė, nepaisant jų piniginės vertės, buvo numatyta pradinuose pirkimo dokumentuose apibrėžtose aiškiose, tiksliose ir vienareikšmėse peržiūros nuostatose. Tokiu atveju perkančioji organizacija, jei vėliau iš dalies pakeičia pradinį įnašą, bet neviršija orientacinės pirkimo sumos, gali naudotis tuo pačiu finansinę priemonę įgyvendinančiu subjektu. Jeigu šios sąlygos neįvykdomos ir perkančioji organizacija iš esmės pakeičia sutartį, bet pirkimo nerengia, toks pakeitimas reiškia, kad keičiamos pradinės konkurso sąlygos, o tai prieštarauja skaidrumo ir vienodo požiūrio principams, taigi yra pažeidimas.

Pagal Direktyvą 2014/24/ES sutartis keisti nerengiant naujos pirkimo procedūros visų pirma galima toliau išvardytais atvejais, jeigu laikomasi specialiųjų direktyvos 72 straipsnyje išdėstytų sąlygų:

- kai pakeitimai buvo numatyti pradinuose pirkimo dokumentuose apibrėžtose aiškiose ir vienareikšmėse peržiūros nuostatose, nurodant galimų pakeitimų ar pasirinkimo galimybių mastą ir pobūdį, taip pat galimas jų taikymo sąlygas. Tose nuostatose negalima numatyti jokių pakeitimų arba pasirinkimo galimybių, dėl kurių pasikeistų bendras sutarties arba preliminariosios sutarties pobūdis. Kad galėtų įtraukti galimybę, jog pagal programą finansinei priemonei skiriamas įnašas vėliau bus padidintas, pirkdama atitinkamas finansines paslaugas perkančioji organizacija turėtų *ex ante* įvertinti papildomų programos įnašų skyrimo galimybę ir poveikį numatomi sutarties vertei;
- iš pradinio rangovo perkant papildomas paslaugas, kurios tapo būtinos, bet nebuvo įtrauktos į pradinį pirkimą, jei keisti rangovo negalima dėl ekonominių priežasčių arba jei pakeitus rangovą perkančiajai organizacijai kiltų didelių nepatogumų arba dėl to būtų dubliuojama nemažai išlaidų. Pagal 72 straipsnį bet koks kainos padidėjimas turi neviršyti 50 % pradinės sutarties vertės. Kai daromi keli pakeitimai iš eilės, ta riba taikoma kiekvieno pakeitimo vertei. Tokiais iš eilės daromais pakeitimais negalima naudotis siekiant išvengti direktyvos reikalavimų;
- kai būtinybė daryti pakeitimą atsirado dėl aplinkybių, kurių pareiginga perkančioji organizacija negalėjo numatyti, dėl pakeitimo nepasikeičia bendras sutarties pobūdis, kainos padidėjimas neviršija 50 % pradinės sutarties arba preliminariosios sutarties vertės (jei daromi keli pakeitimai iš eilės, taikomos pirmiau išdėstytos sąlygos);
- kai rangovas, kuriam perkančioji organizacija iš pradžių skyrė sutartį, pakeičiamas nauju rangovu dėl vienos iš šių priežasčių: i) vienareikšmės nuostatos dėl sutarties peržiūros arba pasirinkimo galimybės, laikantis pirmo punkto; ii) jeigu dėl įmonės restruktūrizacijos, įskaitant perėmimą, susijungimą ir išsigijimą, arba dėl nemokumo visas arba dalį pradinio rangovo teisių perima kitas ekonominės veiklos vykdytojas, atitinkantis pradinis kokybinės atrankos kriterijus, jeigu dėl to nereikia daryti kitų esminių sutarties pakeitimų ir taip nesiekama išvengti direktyvos taikymo, arba iii) kai pati perkančioji organizacija prisiima pagrindinio rangovo pareigas jo subrangovų atžvilgiu, jei tokia galimybė, atsižvelgiant į direktyvos 71 straipsnį, numatyta nacionalinės teisės aktuose;
- kai pakeitimai, neatsižvelgiant į jų vertę, nėra esminiai ⁽¹³⁾;

⁽¹³⁾ Pagal 72 straipsnio 4 dalį „[s]utarties ar preliminariosios sutarties keitimas jos galiojimo laikotarpiu laikomas esminiu <...>, kai dėl jo iš esmės pasikeičia sutarties ar preliminariosios sutarties pobūdis, palyginti su pradine sutartimi. Bet kuriuo atveju, nedarant poveikio 1 ir 2 dalims, pakeitimas laikomas esminiu, kai įvykdoma viena ar daugiau iš šių sąlygų:

- a) pakeitimu nustatomos sąlygos, dėl kurių, jeigu jos būtų buvusios įtrauktos į pradinę pirkimo procedūrą, būtų buvę galima leisti dalyvauti kitiems kandidatams nei iš pradžių atrinktieji arba priimti kitą pasiūlymą nei iš pradžių priimtas, arba pirkimo procedūra būtų pritraukusi papildomų dalyvių;
- b) pakeitimu rangovo naudai pakeičiama sutarties arba preliminariosios sutarties ekonominė pusiausvyra taip, kaip nebuvo numatyta pradinėje sutartyje arba preliminarinioje sutartyje;
- c) pakeitimu labai išplečiama sutarties arba preliminariosios sutarties taikymo sritis;
- d) kai rangovas, kuriam perkančioji organizacija iš pradžių paskyrė sutartį, pakeičiamas nauju rangovu kitais atvejais, nei numatyti pagal 1 dalies d punktą.“

- kai pakeitimo vertė mažesnė už Direktyvos 2014/24/ES taikymo vertės ribas, o paslaugų pirkimo sutarčių atveju – 10 % pradinės sutarties vertės ribą. Be to, pakeitimu negalima keisti bendro sutarties arba preliminariosios sutarties pobūdžio. Jeigu daromi keli pakeitimai iš eilės, vertę reikia apskaičiuoti pagal grynąją iš eilės daromų pakeitimų sumą (sąlyga skiriasi nuo išdėstytos pirmiau).

Išvada.

Norėdamos padidinti programos įnašų į jau atrinktų subjektų (pvz., per 2007–2013 m. programavimo laikotarpį) įgyvendinamas finansines priemones sumą, perkančiosios organizacijos privalo atidžiai patikrinti, ar įvykdytos tokio sutarties pakeitimo sąlygos.

Be to, jeigu numatoma, kad programos įnašas gali padidėti ateityje, perkančiosioms organizacijoms rekomenduojama, užuot darius sutarčių pakeitimus, numatyti galimybę sudaryti preliminariąsias sutartis.

3.1.2. *Atranka pagal Sutarties principus, kai neviršijamos direktyvoje nustatytos vertės ribos*

Jeigu viešųjų pirkimų direktyvose nustatytos vertės ribos neviršijamos ir sutartimi domimasi tarpvalstybiniu mastu, finansines priemones įgyvendinančių subjektų atranka turi atitikti Sutarties principus.

Sutarties principai, kurių reikia laikytis – tai laisvo prekių judėjimo, įsisteigimo laisvės ir laisvės teikti paslaugas principai, taip pat vienodo požiūrio, nediskriminavimo, tarpusavio pripažinimo, skaidrumo ir proporcingumo principai.

Remdamasi ESTT praktika, Komisija 2006 m. birželio 23 d. parengė aiškinamąjį komunikatą dėl Bendrijos teisės, taikomos sudarant sutartis, kurioms netaikomos arba tik iš dalies taikomos viešųjų pirkimų direktyvos⁽¹⁴⁾. Jame išsamiau aptarti pagal šiuos principus keliami reikalavimai.

Pagal ESTT praktiką vienodo požiūrio ir nediskriminavimo principai reiškia pareigą veikti skaidriai, tai yra, užtikrinti, kad skelbiama informacija būtų pakankamai prieinama kiekvienam galimam konkurso dalyviui, kad rinkoje galėtų vykti konkurencija. Pareiga veikti skaidriai reiškia, kad kitoje valstybėje narėje esantiems ekonominės veiklos vykdytojams galimybė susipažinti su atitinkama informacija apie sutartį turi būti suteikta iki sutarties skyrimo, kad ekonominės veiklos vykdytojai, jei norės, galėtų pareikšti savo susidomėjimą tos sutarties sudarymu.

Tam reikia, kad informacija būtų pakankamai plačiai paskelbta iki sutarties skyrimo. Šią informaciją perkančioji organizacija turėtų skelbti taip, kad būtų atvertos galimybės konkuruoti dėl sutarties skyrimo. Perkančiosios organizacijos yra atsakingos už tinkamiausios priemonės paskelbti apie jų vykdomus pirkimus pasirinkimą.

Iš Sutarties principų kylančios pareigos taikomos direktyvose nustatytų vertės ribų neviršijančioms sutartims, kuriomis domimasi tarpvalstybiniu mastu. Tai, ar yra tam tikro tarpvalstybinio susidomėjimo, turi įvertinti kiekviena perkančioji organizacija, įvertinusi konkretaus atvejo aplinkybes: sutarties dalyką, joje numatomos vertės svarbą, taip pat tai, kur ketinama vykdyti darbą, arba techninius sutarties ypatumus⁽¹⁵⁾, atitinkamo sektoriaus specifiką (rinkos dydį ir struktūrą, komercinę praktiką ir pan.).

3.2. **EIB paskyrimas**

EIB – viena iš BNR nurodytų institucijų, kuriai vadovaujančiosios institucijos gali pavesti finansinių priemonių įgyvendinimo užduotis (BNR 38 straipsnio 4 dalies b punkto i papunktis).

Kadangi valstybių narių ir EIB santykiai reglamentuojami pirminės teisės nuostatomis⁽¹⁶⁾, EIB galimybėms vykdyti teisės aktuose nustatytą veiklą negalima taikyti procedūrinių taisyklių ir sąlygų, nustatytų ne ES pirminės teisės aktuose, kuriais reglamentuojama EIB veikla. Tai reiškia, kad viešųjų pirkimų direktyvų (direktyvos yra antrinės teisės aktai) nuostatos netaikomos vadovaujančiųjų institucijų ir EIB sudarytoms sutartims dėl įgaliojimo valdyti finansines priemones. Todėl tokias sutartis su EIB galima sudaryti tiesiogiai.

Jeigu vadovaujančioji institucija tiesiogiai skiria fondų fondo paramos įgyvendinimo sutartį EIB, EIB atrinks finansų tarpininkus finansinėms priemonėms įgyvendinti pagal savo vidaus taisykles ir procedūras, o jos, kadangi EIB turi laikytis Sutarties, privalo atitikti Sutarties principus.

⁽¹⁴⁾ Bendrasis Teismas 2010 m. gegužės 20 d. Sprendime *Vokietijos Federacinė Respublika prieš Europos Komisiją*, T-258/06, patvirtino Komisijos aiškinimą.

⁽¹⁵⁾ Sprendimo *SC Enterprise Focused Solutions SRL prieš Spitalul Județean de Urgență Alba Iulia*, C-278/14, 20 punktas. Artumas iki sienos taip pat gali būti priežastis manyti, kad ir mažos vertės sutartimis domimasi tarpvalstybiniu mastu (sujungtos bylos C-147/06 ir C-148/06, Sprendimo *SECAP SpA (C-147/06) ir Santorso Soc. coop. arl (C-148/06) prieš Comune di Torino* 31 punktas.

⁽¹⁶⁾ Palyg. SESV 175 straipsnį.

Be to, remiantis KDR 7 straipsnio 3 dalimi, jeigu EIB įgyvendinimo užduotis paveda finansų tarpininkams, finansų tarpininkai taip pat turi būti atrinkti pagal specialiuosius tos dalies reikalavimus (žr. 3.7 skirsnį).

Išvada.

Vadovaujančiosios institucijos, tarpinės institucijos ir fondų fondo paramą įgyvendinantys subjektai, kurie yra perkančiosios organizacijos, sutartis dėl įgaliojimo įgyvendinti finansines priemones su EIB gali sudaryti tiesiogiai, t. y. ne konkurso tvarka ⁽¹⁷⁾.

3.3. **EIF paskyrimas**

1994 m. EIB valdytojų (atstovaujančių valstybėms narėms) taryba, vadovaudamasi ES pirminės teisės aktu ⁽¹⁸⁾, įsteigė Europos investicijų fondą (EIF). Šiuo aktu prie Sutarties pridėtas EIB statutas papildytas 30 straipsniu, kuriuo Tarybai suteikti įgaliojimai įsteigti EIF ir parengti jo įstatus. Pagal tą straipsnį (jis buvo pakeistas bendru straipsniu dėl EIB patronuojamųjų įmonių steigimo, t. y. dabartiniu Protokolo Nr. 5 dėl EIB statuto 28 straipsniu) EIF turi juridinio asmens statusą ir yra finansiškai nepriklausomas, panašiai kaip EIB.

Pagal EIF įstatų 2 straipsnį EIF užduotis – padėti siekti Europos Sąjungos tikslų teikiant garantijas ir dalyvaujant įmonių nuosavame kapitale. Be to, EIF gali vykdyti kitą su šiomis užduotimis susijusią arba dėl jų atsiradusią veiklą.

EIB požiūriu EIF pozicijai būdinga tai, kad ji glaudžiai susijusi su Europos Sąjungos tikslais. EIF ketina padėti siekti Sąjungos tikslų ir vykdyti užduotis, įgyvendindamas veiklą, kuria siekiama Sąjungos tikslų.

Pagal BNR 2 straipsnio 23 punkte pateikiamą BNR vartojamą EIB apibrėžtį, EIB sudaro EIB, EIF ir bet kuri EIB patronuojamoji įmonė. Taigi, tarp subjektų, kuriems vadovaujančiosios institucijos gali pavesti finansinių priemonių įgyvendinimo užduotis, BNR paminėtas ir EIF (BNR 38 straipsnio 4 dalies b punkto i papunktis).

Dėl specialaus EIF statuso vadovaujančiųjų institucijų ir EIF sutartys dėl įgaliojimo valdyti finansines priemones gali būti sudaromos tiesiogiai.

Jeigu vadovaujančioji institucija tiesiogiai skiria fondų fondo paramos įgyvendinimo sutartį EIF, EIF atrinks finansų tarpininkus finansinėms priemonėms įgyvendinti pagal savo vidaus taisykles ir procedūras, o jos, kadangi EIF turi laikyti Sutarties, turi atitikti Sutarties principus.

Be to, remiantis KDR 7 straipsnio 3 dalimi, jeigu EIF įgyvendinimo užduotis paveda finansų tarpininkams, finansų tarpininkai turi būti atrinkti pagal specialiuosius tos dalies reikalavimus (žr. 3.7 skirsnį).

Išvada.

Vadovaujančiosios institucijos, tarpinės institucijos ir fondų fondo paramą įgyvendinantys subjektai, kurie yra perkančiosios organizacijos, sutartis dėl įgaliojimo įgyvendinti finansines priemones su EIF gali sudaryti tiesiogiai, t. y. ne konkurso tvarka ⁽¹⁹⁾.

3.4. **Tarptautinės finansų įstaigos paskyrimas**

Vadovaujančiosios institucijos gali svarstyti galimybę finansinės priemonės įgyvendinimo užduotį pavesti tarptautinei finansų įstaigai, kaip numatyta BNR 38 straipsnio 4 dalies b punkto ii papunktyje.

Tarptautinės finansų įstaigos apibrėžtis BNR nepateikta. Tarptautinėmis finansų įstaigomis galima laikyti bent dvejų šalių tarpvyriausybinius susitarimais įsteigtas finansų įstaigas ekonominės ir socialinės plėtros veiklai finansiškai remti. Jų savininkai arba akcininkai dažniausia yra nacionalinės Vyriausybės, bet jais gali būti ir kitos tarptautinės institucijos ir (arba) kitos organizacijos.

Vadovaujančioji institucija finansinės priemonės įgyvendinimo užduotį tarptautinei finansų įstaigai gali pavesti tiesiogiai, jeigu vadovaujančiąją instituciją paskyrusi valstybė narė ⁽²⁰⁾ yra tarptautinės finansų įstaigos narė ir pavestos užduotys įeina į įstaigos įstatuose apibrėžtą misiją. Tokia pačia galimybe tomis pačiomis sąlygomis gali naudotis tarpinės institucijos ir fondų fondo paramą įgyvendinantys subjektai, kurie yra perkančiosios organizacijos.

⁽¹⁷⁾ Kaip numatyta KDR 13 straipsnio 6 dalyje, jei konkurso tvarka netaikoma, taikomi KDR 13 straipsnyje nustatyti valdymo išlaidų ir mokesčių ribiniai dydžiai.

⁽¹⁸⁾ Aktas, kuriuo iš dalies keičiamas Protokolas dėl Europos investicijų banko statuto ir Valdytojų taryba įgaliojama įsteigti Europos investicijų fondą (OL L 173, 1994 7 7, p. 14).

⁽¹⁹⁾ Kaip numatyta KDR 13 straipsnio 6 dalyje, jei konkurso tvarka netaikoma, taikomi KDR 13 straipsnyje nustatyti valdymo išlaidų ir mokesčių ribiniai dydžiai.

⁽²⁰⁾ ETB programų atveju tai valstybė narė, kurioje yra vadovaujančioji institucija.

Paskirdamos tarptautinę finansų įstaigą (išskyrus EIB ir EIF), vadovujančiosios institucijos privalo patikrinti, ar įstaiga atitinka KDR 7 straipsnio 1 ir 2 dalyse išvardytus atrankos kriterijus.

Vadovujančiajai institucijai pavedus fondų fondo paramos įgyvendinimo užduotis tarptautinei finansų įstaigai, tarptautinė finansų įstaiga gali atrinkti finansų tarpininkus finansinėms priemonėms įgyvendinti. Tarptautinė finansų įstaiga finansų tarpininkus atrinks pagal tarptautinės finansų įstaigos taisykles.

Be to, remiantis KDR 7 straipsnio 3 dalimi, jeigu tarptautinė finansų įstaiga paveda įgyvendinimo užduotis finansų tarpininkams, finansų tarpininkai turi būti atrinkti pagal specialiuosius tos dalies reikalavimus (žr. 3.7 skirsnį).

Išvada.

Vadovujančiosios institucijos sutartis dėl įgaliojimo valdyti finansines priemones su tarptautine finansų įstaiga, kurios narė yra valstybė narė, gali sudaryti tiesiogiai, t. y. ne konkurso tvarka⁽²¹⁾, jeigu pavestos užduotys įeina į įstaigos įstatuose apibrėžtą misiją.

3.5. **Vidaus sutarčių skyrimas**

Vien dėl to, kad abi sutarties šalys yra viešojo sektoriaus institucijos, reikalavimas taikyti viešųjų pirkimų taisykles neišnyksta.

Tačiau viešųjų pirkimų taisyklių taikymas neturi varžyti viešojo sektoriaus institucijų laisvės vykdyti joms pavestas užduotis iš savo išteklių teikti viešąsias paslaugas; į tai įeina ir vidaus paslaugų galimybė.

Šiomis aplinkybėmis vadovujančioji institucija gali svarstyti galimybę pavesti finansinės priemonės įgyvendinimo užduotį vidaus subjektui⁽²²⁾. Tokia galimybė, jeigu laikosi toliau išdėstytų sąlygų, gali pasinaudoti ir tarpinės institucijos bei fondų fondo paramą įgyvendinantys subjektai, kurie yra perkančiosios organizacijos.

Iki Direktyvos 2014/24/ES priėmimo tiesioginio sutarčių su perkančiajai organizacijai priklausančiais arba perkančiosios organizacijos kontroliuojamais subjektais (vidaus subjektais) sudarymo sąlygos buvo apibrėžtos teismų sprendimuose.

Sąlygos, kuriomis sutartį galima skirti tiesiogiai, vėliau buvo apibrėžtos ir išsamiau aptartos Direktyvoje 2014/24/ES. Tai, ar šios sąlygos įvykdytos, būtina atidžiai vertinti kiekvienu atveju atskirai.

Paskiriant vidaus subjektą, taip pat būtina užtikrinti, kad būtų laikomasi KDR 7 straipsnio sąlygų.

3.5.1. *Sutarčių skyrimo vidaus subjektams sąlygos iki ankstesniosios iš šių datų: Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę arba iki 2016 m. balandžio 18 d.*

Remiantis teismų praktika, jeigu viešojo sektoriaus institucija, kuri yra perkančioji organizacija, nusprendžia jai perduoti viešojo intereso užduočių nevykdyti iš savo pačios administracinių, techninių arba kitų išteklių, ji gali tokias užduotis tiesiogiai skirti kitiems subjektams, jei i) jie 100 % priklauso viešajam sektoriui, ii) ji atitinkamus subjektus kontroliuoja panašiai kaip savo padalinius ir iii) tie subjektai didžiąją dalį savo veiklos vykdo kaip kontroliuojančiosios perkančiosios organizacijos arba organizacijų užduotis.

3.5.1.1. Visiško priklausymo viešajam sektoriui sąlyga

Dėl pirmojo kriterijaus pažymėtina, kad subjektas turi 100 % priklausyti viešajam sektoriui.

3.5.1.2. Panašios kontrolės sąlyga

Perkančioji organizacija privalo kontroliuoti atitinkamą subjektą panašiai kaip savo padalinius. Ši kontrolė gali būti vykdoma individualiai arba bendrai⁽²³⁾.

⁽²¹⁾ Kaip numatyta KDR 13 straipsnio 6 dalyje, jei konkurso tvarka netaikoma, taikomi KDR 13 straipsnyje nustatyti valdymo išlaidų ir mokesčių ribiniai dydžiai.

⁽²²⁾ Jeigu vidaus sutarties sudarymo sąlygos yra įvykdytos, BNR 38 straipsnio 4 dalies b punkto ii papunktyje nurodytomis valstybėje narėje įsteigtoms finansų įstaigoms, kurių tikslas – siekti viešųjų interesų kontroliuojant valdžios institucijai, ir BNR 38 straipsnio 4 dalies b punkto iii papunktyje nurodytiems viešosios arba privačiosios teisės subjektams sutartį galima skirti tiesiogiai.

⁽²³⁾ Sunku įsivaizduoti scenarijų, kad perkančioji organizacija faktiškai kontroliuotų vidaus subjektą nebūdama bent iš dalies jo savininke.

Perkančiosios organizacijos sąvoka

Kontrolę turi vykdyti Direktyvos 2014/24/ES 1 straipsnio 1 dalyje apibrėžtos ir tos direktyvos I priede išvardytos perkančiosios organizacijos. Taigi faktinės kontrolės sąlyga yra laikoma įvykdyta, jeigu, pvz., ministerijos padalinys nori sudaryti sutartį su valstybės vidaus subjektu, o kitas tos pačios ministerijos padalinys vykdo faktinę kontrolę dalyvaudamas vidaus subjekto valdymo struktūrose. Tačiau toliau išvardytais atvejais ši sąlyga laikoma neįvykdyta:

- jeigu centrinė ministerija nori sudaryti sutartį su valstybės vidaus subjektu, bet faktinę kontrolę vykdo kita centrinė ministerija, dalyvaudama vidaus subjekto valdymo struktūrose;
- jeigu regioninė ministerija nori sudaryti sutartį su valstybės vidaus subjektu, bet faktinę kontrolę vykdo centrinė ministerija, dalyvaudama vidaus subjekto valdymo struktūrose.

Panaši kontrolė

Remiantis nusistovėjusia teismų praktika⁽²⁴⁾, kontrolė yra panaši tada, kai aptariamas subjektas yra kontroliuojamas taip, kad perkančioji organizacija gali daryti įtaką subjekto sprendimams. Nebūtina, kad perkančioji organizacija praktiškai naudotųsi lemiama įtaka – pakanka, kad ji turi galimybę ją pasinaudoti.

Daroma įtaka turi būti lemiama ir to subjekto strateginiams tikslams, ir svarbiems sprendimams⁽²⁵⁾. Kitaip tariant, perkančioji organizacija turi turėti galimybę tą subjektą kontroliuoti struktūriniu ir funkcinu požiūriais. Tam nebūtinai reikalinga kasdienė veiklos kontrolė⁽²⁶⁾.

Panašios kontrolės sąlyga laikoma įvykdyta, kai perkančioji organizacija dalyvauja subjekto (pvz., skatinamojo finansavimo arba plėtros banko) stebėtojų taryboje arba valdytojų taryboje ir gali daryti lemiamą įtaką ir to subjekto strateginiams tikslams, ir svarbiems sprendimams.

Norėdamas įvertinti, ar perkančioji organizacija gali daryti lemiamą įtaką ir subjekto strateginiams tikslams, ir svarbiems sprendimams, ESTT nagrinėja: i) ar subjekto kapitale dalyvauja privatūs subjektai, ii) sprendimų priėmimo organų sudėtį ir iii) valdančiajai tarybai suteiktų įgaliojimų apimtį⁽²⁷⁾.

Pasak ESTT, jeigu bendrovės, kurios dalį kapitalo valdo ir perkančioji organizacija, nors ir nedidelė kapitalo dalis priklauso privačiai įmonei, akivaizdu, kad perkančioji organizacija negali kontroliuoti tokios bendrovės panašiai kaip savo padalinių⁽²⁸⁾.

Tačiau tai, kad sutartį suteikiančiai perkančiajai organizacijai, vienai ar kartu su kitomis perkančiosiomis organizacijomis, priklauso visas subjekto akcinis kapitalas, dažniausiai yra požymis, nors ir ne lemiamas, kad ši perkančioji organizacija kontroliuoja šį subjektą panašiai kaip savo padalinius⁽²⁹⁾.

Tai, kad subjekto sprendimų priėmimo organus sudaro perkančiųjų organizacijų, kurioms subjektas priklauso, atstovai, yra požymis, kad perkančiosios organizacijos subjektą kontroliuoja, taigi gali daryti lemiamą įtaką ir subjekto strateginiams tikslams, ir svarbiems sprendimams.

Norint įvertinti, ar subjektas yra rinkos subjektas ir ar yra tiek nepriklausomas, kad su juo susijusių perkančiųjų organizacijų vykdoma kontrolė būtų silpna, reikia patikrinti, kokio masto įgaliojimai suteikti subjekto valdančiajai tarybai.

Būtina atsižvelgti į bendrovės juridinę formą, nes tam tikrų formų bendrovės gali siekti tikslų nepriklausomai nuo savo akcininkų.

Jeigu pagal įstatus subjekto tikslas yra siekti savo savininkų interesų ir subjektas nesiekia jokie kito intereso, tik susijusių perkančiųjų organizacijų interesų, tai požymis, kad perkančioji organizacija kontroliuoja subjektą panašiai kaip savo padalinius.

Perkančiųjų organizacijų per teisės aktais nustatytus organus vykdomą subjekto sprendimų kontrolę galima laikyti kontrole, suteikiančia galimybę toms organizacijoms subjektą kontroliuoti panašiai kaip savo padalinius.

⁽²⁴⁾ Sprendimas *Teckal*, C-107/98.

⁽²⁵⁾ Sprendimo *Parking Brixen*, C-458/03, 63–70 punktai, Sprendimo *Carbotermo*, C-340/04, 38 punktas, Sprendimo *Coditel Brabant*, C-324/07, 28 punktas ir Sprendimo *Sea*, C-573/07, 65 punktas.

⁽²⁶⁾ Sprendimo *Econord SpA prieš Comune di Cagno, Comune di Varese, Comune di Solbiate Comune di Varese*, C-182/11 ir C-183/11, 27 punktas.

⁽²⁷⁾ Sprendimo *Coditel Brabant SA prieš Commune d'Uccle, Région de Bruxelles-Capitale*, C-324/07, 29 punktas.

⁽²⁸⁾ Sprendimo *Stadt Halle ir RPL Lochau*, C-26/03, 49 punktas.

⁽²⁹⁾ Sprendimo *Carbotermo ir Consorzio Alisei*, C-340/04, 37 punktas ir Sprendimo *Asemfo*, C-295/05 [2007] ECR I-2999, 57 punktas.

Ši kontrolė turi būti faktinė⁽³⁰⁾. Nepakanka, kad vykdomą kontrolę iš esmės sudarytų pagal įmonių teisę akcininkų daugumai leidžiama kontrolė, nes taip perkančiosios organizacijos galimybės daryti įtaką tų bendrovių sprendimams būtų apribotos⁽³¹⁾.

Panaši kontrolė gali būti vykdoma individualiai arba bendrai

Kontrolė nebūtinai turi būti vykdoma individualiai: tai gali būti bendra analogiška kontrolė. Remiantis teismų praktika, kai naudojamas subjektu, kuris priklauso keletui perkančiųjų organizacijų, panašią kontrolę tos organizacijos gali vykdyti drauge ir nėra būtina, kad tą kontrolę individualiai vykdytų kiekviena jų. Atitinkamais atvejais sprendimai gali būti priimami daugumos principu⁽³²⁾.

Teisingumo Teismas pripažino, kad tam tikromis aplinkybėmis perkančiosios organizacijos vykdomos kontrolės sąlyga gali būti laikoma įvykdyta, jeigu šiai organizacijai priklauso tik 0,25 % valstybinės įmonės kapitalo⁽³³⁾. Bendra analogiška kontrolė galima, net jei procentinė akcinės nuosavybės dalis yra labai nedidelė, jeigu šiomis akcijomis suteikiamų teisių pakanka, kad akcininkai drauge galėtų vykdyti faktinę kontrolę⁽³⁴⁾.

Jeigu vadovaujančioji institucija, tarpinė institucija arba fondų fondo paramą įgyvendinantis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, dalyvauja keliems viešojo sektoriaus savininkams kolektyviai priklausančio ir jų kontroliuojamo subjekto sprendimų priėmimo organo veikloje, reikia įvertinti, ar yra vykdoma bendra analogiška subjekto kontrolė.

3.5.1.3. Sąlyga, kad subjektas didžiąją dalį savo veiklos turi vykdyti kaip kontroliuojančiosios viešojo sektoriaus institucijos arba institucijų užduotis

Subjektas didžiąją dalį savo veiklos privalo vykdyti kaip kontroliuojančiosios perkančiosios organizacijos arba organizacijų užduotis, t. y. vykdyti kontroliuojančiosios perkančiosios organizacijos arba kitų tos perkančiosios organizacijos kontroliuojamų juridinių asmenų pavestas užduotis, nesvarbu, kas yra sutarties vykdymo naudos gavėjas. ESTT kol nėra nustatęs, kokia veiklos procentinė dalis būtų subjekto veiklos didžioji dalis⁽³⁵⁾.

Jeigu vadovaujančioji institucija nėra vienintelė subjekto savininkė ir ne vienintelė jį kontroliuoja, sąlyga, kad subjektas didžiąją dalį savo veiklos vykdytų kaip kontroliuojančiosios perkančiosios organizacijos arba organizacijų užduotis, laikoma įvykdyta, net jeigu tuo metu, kai skiriama sutartis, vidaus subjektas konkrečiai nevykdo jokių vadovaujančiosios institucijos pavestų užduočių, tačiau didžiąją dalį to subjekto vykdomos veiklos sudaro kitų jį kontroliuojančių institucijų pavestų užduotys.

Išvada.

Todėl vadovaujančioji institucija, tarpinė institucija arba fondų fondo paramą įgyvendinantis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, pirmiau minėtomis sąlygomis gali pavesti finansinių priemonių įgyvendinimo užduotis 100 % viešajam sektoriui priklausančiam subjektui (pvz., plėtros bankui), kurį kontroliuoja panašiai kaip savo padalinius, jei šis subjektas didžiąją dalį savo veiklos vykdo kaip kontroliuojančiosios perkančiosios organizacijos arba organizacijų užduotis. Atrinkdami finansų tarpininkus vidaus subjektai privalo laikytis viešųjų pirkimų taisyklių ir principų, jei patys yra perkančiosios organizacijos.

3.5.2. *Sutarčių skyrimo vidaus subjektams sąlygos po Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę (Direktyvos 2014/24/ES 12 straipsnis) arba po 2016 m. balandžio 18 d.*

Pagal Direktyvos 2014/24/ES 12 straipsnį perkančioji organizacija gali sudaryti viešąją sutartį su kontroliuojamuoju juridiniu asmeniu, jeigu įvykdomos visos trys toliau išdėstytos sąlygos.

⁽³⁰⁾ Sprendimo *Coditel Brabant SA prieš Commune d'Uccle, Région de Bruxelles-Capitale*, C-324/07, 54 punktas.

⁽³¹⁾ Sprendimo *Parking Brixen*, C-458/03, 69 punktas ir Sprendimo *Carbotermo*, C-340/04, 39 punktas. Aptariamoje byloje ESTT laikėsi nuomonės, kad kontrolė nėra panaši į perkančiosios organizacijos vykdomą savo padalinių kontrolę, jeigu bendrovės įstatuose perkančiajai organizacijai nesuteikiami jokie kontrolės arba specialūs balsavimo įgaliojimai apriboti direktorių valdybai suteiktą veiksmų laisvę, o direktorių valdybai yra suteikti plačiausi įmanomi eilinio ir neeilinio bendrovės valdymo įgaliojimai, ir jeigu perkančioji organizacija vidaus subjektui daro įtaką per kontroliuojančiąją bendrovę, nes tokio tarpininko intervenciniai veiksmai, priklausomai nuo konkrečiau atvejo aplinkybių, gali susilpninti perkančiosios organizacijos vykdomą akcinės bendrovės kontrolę vien dėl to, kad jis turi tos bendrovės akcijų.

⁽³²⁾ Sprendimo *Coditel Brabant SA prieš Commune d'Uccle, Région de Bruxelles-Capitale*, C-324/07, 54 punktas.

⁽³³⁾ Sprendimo *Asemfo*, C-295/05, 56–61 punktai.

⁽³⁴⁾ Sprendimo *Econord SpA prieš Comune di Cagno*, C-182/11, 33 punktas.

⁽³⁵⁾ Tačiau galima pažymėti, kad 90 % dalį ESTT pripažino (žr. Sprendimo *Asemfo*, C-295/05, 63 punktą).

3.5.2.1. Vidaus subjekto nuosavybės sąlyga

Kontroliuojamajame juridiniame asmenyje negali būti tiesioginio privataus kapitalo dalyvavimo, išskyrus atvejus, kai kontrolės ir teisės blokuoti nesuteikiančio privataus kapitalo dalyvavimo yra reikalaujama pagal nacionalinės teisės aktų nuostatas laikantis Sutarčių ir jis nesuteikia galimybės daryti lemiamą įtaką kontroliuojamojo juridinio asmens sprendimams.

Kontrolės ir teisės blokuoti nesuteikiantis privataus kapitalo dalyvavimas laikantis Sutarčių – tai privataus kapitalo dalyvavimas pagal skaidrią ir nediskriminacinę procedūrą⁽³⁶⁾ laikantis Sutarties principų.

Nereikalaujama, kad vidaus subjekto paslaugomis besinaudojanti perkančioji organizacija turėtų to subjektų akcijų, jei tas subjektas 100 % priklauso viešajam sektoriui, ji tą vidaus subjektą kontroliuoja (3.5.2.2 skirsnis) ir subjektas atitinka veiklos kriterijus (3.5.2.3 skirsnis)⁽³⁷⁾.

3.5.2.2. Perkančiųjų organizacijų vykdomos vidaus subjekto kontrolės sąlyga

Perkančioji organizacija turi kontroliuoti atitinkamą juridinį asmenį panašiai kaip savo padalinius. Direktyvos 12 straipsnio 1 dalyje kodifikuojami teismų praktikoje suformuluoti kriterijai ir nustatyta, kad perkančioji organizacija laikoma vykdančia tokią kontrolę, jeigu daro lemiamą įtaką ir kontroliuojamojo juridinio asmens strateginiams tikslams, ir svarbiems sprendimams. Todėl perkančiosios organizacijos lemiamos įtakos ir subjekto strateginiams tikslams, ir svarbiems sprendimams, kaip nurodyta 3.5.1.2 skirsnyje, rodikliai yra svarbūs.

Tokią kontrolę gali vykdyti ir kitas juridinis asmuo, kuris yra pats tokiu būdu kontroliuojamas perkančiosios organizacijos (12 straipsnio 1 dalis) arba bendrai kontroliuojamas, jei įvykdomos Direktyvos 12 straipsnio 3 dalyje nustatytos sąlygos⁽³⁸⁾.

Išskyrus bendros kontrolės atvejus, viešąsias sutartis taip pat galima skirti tiesiogiai, kai kontroliuojamasis juridinis asmuo, kuris yra perkančioji organizacija, skiria sutartį savo kontroliuojančiajai perkančiajai organizacijai arba kitam tos pačios perkančiosios organizacijos kontroliuojamam juridiniam asmeniui, tik juridiniame asmenyje, kuriam skiriama viešoji sutartis, negali būti tiesioginio privataus kapitalo dalyvavimo, išskyrus atvejus, kai kontrolės ir teisės blokuoti nesuteikiančio privataus kapitalo dalyvavimo yra reikalaujama pagal nacionalinės teisės aktų nuostatas laikantis Sutarčių ir jis nesuteikia galimybės daryti lemiamą įtaką kontroliuojamojo juridinio asmens sprendimams (žr. Direktyvos 12 straipsnio 2 dalį).

3.5.2.3. Veiklos vykdymo įgyvendinant kontroliuojančiųjų perkančiųjų organizacijų užduotis sąlyga

Daugiau kaip 80 % kontroliuojamojo juridinio asmens veiklos turi sudaryti kontroliuojančiosios perkančiosios organizacijos arba kitų tos perkančiosios organizacijos kontroliuojamų juridinių asmenų pavestos užduotys, nesvarbu, kas yra sutarties vykdymo naudos gavėjas. Pagal Direktyvos 2014/24/ES 12 straipsnio 5 dalį, nustatant procentinę veiklos dalį turi būti atsižvelgiama į trejų metų iki sutarties skyrimo duomenis apie vidutinę bendrąją apyvartą arba atitinkamą alternatyvų veikla grindžiamą rodiklį, kaip antai atitinkamo juridinio asmens ar perkančiosios organizacijos sąnaudas, susijusias su paslaugomis, prekėmis ir darbais.

Kai dėl atitinkamo juridinio asmens ar perkančiosios organizacijos įsteigimo ar veiklos pradžios datos arba dėl jo veiklos reorganizavimo duomenų apie trejų ankstesnių metų apyvartą arba alternatyvų veikla grindžiamą rodiklį, pvz., sąnaudas, nėra arba jie nebeaktualūs, pakanka įrodyti, visų pirma remiantis verslo planais, kad veiklos kiekybinis įvertinimas yra patikimas.

⁽³⁶⁾ Palyg. Sprendimo *Engelmann*, C-64/08, 50 punktą ir Sprendimo *UNIS*, C-25/04, 39 punktą, kuriuose primenama, kad pagal įpareigojimą veikti skaidriai nebūtinai reikalaujama skelbti konkursus, tačiau yra reikalaujama, kad informacija būtų pakankamai vieša, kad galėtų vykti konkurencija, ir kad vertintina skyrimo procedūra būtų nešališka.

⁽³⁷⁾ Sunku išivaizduoti scenarijų, kad perkančioji organizacija faktiškai kontroliuotų vidaus subjektą nebūdama bent iš dalies jo savininke.

⁽³⁸⁾ Pagal Direktyvos 2014/24/ES 12 straipsnio 3 dalį bendros kontrolės atveju turi būti įvykdytos šios sąlygos:

- i) kontroliuojamojo juridinio asmens sprendimų priėmimo organus sudaro visų dalyvujančių perkančiųjų organizacijų atstovai. Atskiri atstovai gali atstovauti kelioms arba visoms dalyvujančioms perkančiosioms organizacijoms;
- ii) tos perkančiosios organizacijos gali kartu daryti lemiamą įtaką kontroliuojamojo juridinio asmens strateginiams tikslams ir svarbiems sprendimams ir
- iii) kontroliuojamasis juridinis asmuo nesiekia jokių interesų, kurie prieštarautų kontroliuojančiųjų perkančiųjų organizacijų interesams.

Valstybės narėms leidžiama taikyti bet kurią iš šių metodų. Jeigu taikomas vidutinės bendrosios apyvartos metodas, į apyvartą reikėtų įskaičiuoti visą subjekto (pvz., plėtros arba skatinamojo finansavimo banko) veiklą; daugiau kaip 80 % tos veiklos turi sudaryti kontroliuojančiosios perkančiosios organizacijos arba kito tos perkančiosios organizacijos kontroliuojamo subjekto pavestos užduotys.

Jeigu vadovaujančioji institucija arba tarpinė institucija paskiria vidaus subjektą vykdyti fondų fondo paramą ir tas subjektas pagal Viešųjų pirkimų direktyvą yra perkančioji organizacija, atrinkdamas finansų tarpininkus, jis privalo laikytis viešųjų pirkimų taisyklių ir principų. Be to, pagal KDR 7 straipsnio 3 dalį vykdamas atranką būtina laikytis specialiųjų toje dalyje nustatytų reikalavimų (žr. 3.7 skirsnį).

Jei įvykdomos pirmiau išdėstytos sąlygos, BNR 38 straipsnio 4 dalies b punkto ii papunktyje nurodytoms valstybėje narėje įsteigtoms finansų įstaigoms, kurių tikslas – siekti viešųjų interesų kontroliuojant valdžios institucijai, galima pavesti finansinių priemonių įgyvendinimo užduotis.

Išvada.

Jeigu laikomasi Direktyvos 2014/24/ES 12 straipsnio reikalavimų, vadovaujančioji institucija, tarpinė institucija arba fondų fondo paramą įgyvendinantis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, gali tiesiogiai sudaryti sutartis su vidaus subjektais dėl finansinių priemonių įgyvendinimo. Atrinkdami finansų tarpininkus vidaus subjektai privalo laikytis viešųjų pirkimų taisyklių ir principų, jei patys yra perkančiosios organizacijos.

1 pavyzdys.

Regionui X priklauso 100 % regioninės plėtros banko; šio banko įstatuose apibrėžta užduotis – remti regiono ekonominę plėtrą.

Regiono X atstovas pirmininkauja banko stebėtojų tarybai; ši taryba nubrėžia strategines banko veiklos kryptis, balsuoja dėl biudžeto, darbuotojų skaičiaus, banko vadovų skyrimo.

Bankas gali nevaržomas priimti kasdienes finansavimo sprendimus, t. y. išmokėti paskolas, išduoti garantijas regiono įmonėms, jei šie sprendimai nepriklauso svarbių sprendimų grupei. Svarbiems sprendimams (tokiems kaip sprendimai dėl skolinimo strategijų, darbuotojų skaičiaus, biudžeto) lemiamą įtaką daro kontroliuojančioji perkančioji organizacija.

Pagal šią tvarką regionas X kontroliuoja banką panašiai kaip savo padalinius.

Regionas X nori pavesti regioninės plėtros bankui vykdyti finansinės priemonės įgyvendinimo užduotis.

Jis faktiškai kontroliuoja jam visiškai priklausantį banką, bankas nevykdo kitos komercinės veiklos, tik regiono X užduotis, regionas X yra susijęs su banku vidaus ryšiais, todėl, jei bankas atitinka KDR 7 straipsnio reikalavimus, regionas X gali pavesti bankui finansinės priemonės įgyvendinimo užduotis.

2 pavyzdys.

Regionui X priklauso 1 % nacionalinio plėtros banko; įstatymuose apibrėžta šio banko užduotis – remti valstybės narės ekonominę plėtrą.

Regiono X atstovas yra banko stebėtojų tarybos narys. Bankas gali nevaržomas priimti kasdienes finansavimo sprendimus, t. y. išmokėti paskolas, išduoti garantijas regiono įmonėms, jei šie sprendimai nepriklauso svarbių sprendimų grupei. Tačiau svarbiems sprendimams (tokiems kaip sprendimai dėl skolinimo strategijų, darbuotojų skaičiaus, biudžeto) lemiamą įtaką daro kontroliuojančioji perkančioji organizacija. Naudodamasis teisėmis, kurių jam suteikia narystė, regionas X kontroliuoja banką panašiai kaip savo padalinius.

Bankas ne tik vykdo regiono X užduotis, bet ir užsiima komercine veikla; ši veikla sudaro 15 % vidutinės bendrosios banko apyvartos.

2016 m. birželio mėn. (pagal Direktyvą 2014/24/ES) regionas X nori pavesti bankui finansinės priemonės įgyvendinimo užduočių. Jis faktiškai kontroliuoja banką (nors jam priklauso tik 1 %), daugiau kaip 80 % banko veiklos sudaro banko savininkų pavestos užduotys⁽³⁹⁾ (ši dalis apskaičiuota pagal trejų metų iki sutarties skyrimo vidutinę bendrąją banko apyvartą), regionas X yra susijęs su banku vidaus ryšiais, todėl, jei bankas atitinka KDR 7 straipsnio reikalavimus, regionas X gali pavesti bankui finansinės priemonės įgyvendinimo užduotis.

⁽³⁹⁾ Šiame pavyzdyje daroma prielaida, kad Direktyvoje 2014/24/ES nustatytos ir pirmiau paminėtos vidaus subjekto nuosavybės sąlygos yra įvykdytos.

3 pavyzdys.

Valstybei priklauso 100 % plėtos banko; šiam bankui pavesta užduotis remti valstybės narės ekonominę plėtrą.

Ministerijos X atstovas yra banko stebėtojų tarybos narys. Bankas gali nevaržomas priimti kasdienes finansavimo sprendimus, t. y. išmokėti paskolas, išduoti garantijas regiono įmonėms, jei šie sprendimai nepriklauso svarbių sprendimų grupei. Tačiau svarbiems sprendimams (tokiems kaip sprendimai dėl skolinimo strategijų, darbuotojų skaičiaus, biudžeto) lemiamą įtaką daro kontroliuojančioji perkančioji organizacija, taigi ministerija X banką kontroliuoja panašiai kaip savo padalinius.

Bankas ne tik vykdo ministerijos X užduotis, bet ir užsiima komercine veikla; ši veikla sudaro 15 % vidutinės bendrosios banko apyvartos.

2016 m. birželio mėn. (pagal Direktyvą 2014/24/ES) ministerija X nori pavesti bankui finansinės priemonės įgyvendinimo užduočių. Ministerija X faktiškai kontroliuoja banką, daugiau kaip 80 % banko veiklos sudaro banko savininkų pavestos užduotys⁽⁴⁰⁾ (ši dalis apskaičiuota pagal trejų metų iki sutarties skyrimo vidutinę bendrąją banko apyvartą), ministerija X yra susijusi su banku vidaus ryšiais, todėl, jei bankas atitinka KDR 7 straipsnio reikalavimus, gali pavesti bankui finansinės priemonės įgyvendinimo užduotis.

3.6. **Administracinis bendradarbiavimas** ⁽⁴¹⁾

Vėlgi, vien dėl to, kad abi sutarties šalys pačios yra viešojo sektoriaus institucijos, reikalavimas taikyti pirkimo taisykles neišnyksta.

Tačiau viešųjų pirkimų taisyklių taikymas neturi varžyti viešojo sektoriaus institucijų laisvės vykdyti joms pavestas užduotis iš savo išteklių teikti viešąsias paslaugas; į tai įeina galimybė bendradarbiauti su kitomis viešojo sektoriaus institucijomis. Kadangi reikia stengtis neiškraipyti privačių ekonominės veiklos vykdytojų konkurencijos, Direktyvoje 2014/24/ES administracinio bendradarbiavimo sąlygos paašikintos išsamiau.

Taigi vadovaujančioji institucija, tarpinė institucija arba fondų fondo paramą įgyvendinantis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, gali apsvarstyti galimybę naudotis administracinio bendradarbiavimo galimybe ir, jei įvykdomos tokio bendradarbiavimo sąlygos, pavesti finansinės priemonės įgyvendinimo užduotis⁽⁴²⁾.

Administracinis bendradarbiavimas finansinėms priemonėms įgyvendinti gali vykti pagal vadovaujančiosios institucijos, tarpinės institucijos arba fondų fondo paramą įgyvendinančio subjekto, kuris yra perkančioji organizacija, sutartį su kita perkančiąja organizacija, kontroliuojančia 100 % viešajam sektoriui priklausantį ir finansines priemones galintį įgyvendinti subjektą (t. y. vidaus subjektą). Kita galimybė – finansavimo sutartį vadovaujančioji institucija, tarpinė institucija arba fondų fondo paramą įgyvendinantis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, ir finansinę priemonę įgyvendinanti perkančioji organizacija gali sudaryti tiesiogiai. Sutartyje ir (arba) finansavimo sutartyje turėtų būti aptarti atlygio finansinę priemonę įgyvendinančiam subjektui aspektai⁽⁴³⁾.

Kai naudojamosi administracinio bendradarbiavimo galimybe, vadovaujančioji institucija, tarpinė institucija arba fondų fondo paramą įgyvendinantis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi KDR 7 straipsnio 1 ir 2 dalių nuostatų.

⁽⁴⁰⁾ Šiame pavyzdyje daroma prielaida, kad Direktyvoje 2014/24/ES nustatytos ir pirmiau paminėtos vidaus subjekto nuosavybės sąlygos yra įvykdytos.

⁽⁴¹⁾ Jeigu įvykdomos administracinio bendradarbiavimo sąlygos, BNR 38 straipsnio 4 dalies b punkto ii papunktyje nurodytoms valstybėje narėje įsteigtoms finansų įstaigoms, kurių tikslas – siekti viešųjų interesų kontroliuojant valdžios institucijai, ir BNR 38 straipsnio 4 dalies b punkto iii papunktyje nurodytiems viešosios teisės subjektams, sutartį leidžiama skirti tiesiogiai.

⁽⁴²⁾ Valstybė narė pagal administracinio bendradarbiavimo modelį taip pat gali paskirti tarpinę instituciją. Tada ši tarpinė institucija gali pavesti finansinės priemonės įgyvendinimo užduotis administracinio bendradarbiavimo tvarka arba tarpinės institucijos vidaus subjektui.

⁽⁴³⁾ Jeigu sutartis sudaroma su vidaus subjektu, kainą atitinkančią sumą finansinę priemonę įgyvendinančiam subjektui gali tiesiogiai sumokėti vadovaujančioji institucija arba netiesiogiai – su vadovaujančiąja institucija bendradarbiaujanti viešojo sektoriaus institucija. Byloje C-480/06 (*Komisija prieš Vokietiją*) Hamburgo miesto tarnyba *Stadtreinigung* paskyrė 120 000 tonų per metus pajėgumus keturiems *Landkreise* už atitinkamą kainą, kuri visoms sutarties šalims apskaičiuojama pagal tą pačią formulę. Tą kainą atitinkanti suma sumokėta įrenginio eksploatuotojui, kitai šaliai, su kuria Hamburgo miesto tarnyba *Stadtreinigung* yra sudariusi sutartį, per jo tarpininką (žr. 5 dalį).

3.6.1. *Administracinio bendradarbiavimo sąlygos iki ankstesniosios iš šių datų: Direktyvos 2014/24ES perkėlimo į nacionalinę teisę arba 2016 m. balandžio 18 d.*

Iki Direktyvos 2014/24/ES priėmimo sąlygoms, kuriomis sutartis⁽⁴⁴⁾ galima sudaryti tarp viešojo sektoriaus institucijų, (administraciniam bendradarbiavimui) viešųjų pirkimų taisyklės netaikytos, šios sąlygos buvo apibrėžiamos pagal teismų praktiką.

Administracinio bendradarbiavimo galimybe siekiant užtikrinti, kad būtų vykdoma joms visoms pavesta viešoji užduotis, viešojo sektoriaus institucijoms leidžiama naudotis ne pagal viešųjų pirkimų taisyklės⁽⁴⁵⁾. Viešųjų pirkimų taisyklės netaikytinos, jeigu:

- administracinis bendradarbiavimas vyksta tik tarp viešojo sektoriaus institucijų, nedalyvaujant jokiai privačiojo sektoriaus šaliai;
- laikomasi vienodo požiūrio principo užtikrinant, kad nė vienas privatus paslaugų teikėjas nebūtų privilegijuojamas konkurentų atžvilgiu⁽⁴⁶⁾;
- toks bendradarbiavimas vykdomas remiantis tik su viešojo intereso tikslų, kuriuos valdžios institucijos turi pasiekti, įgyvendinimu susijusiais motyvais ir reikalavimais⁽⁴⁷⁾.

Teismų praktikos sprendžiant administracinio bendradarbiavimo klausimus finansinių priemonių srityje nėra. Tačiau ESTT poziciją dėl to, ar bendradarbiavimas vykdomas remiantis tik su viešojo intereso tikslų įgyvendinimu susijusiais motyvais ir reikalavimais, galima iliustruoti kitų sričių pavyzdžiais.

ESTT pripažino, kad vietos viešojo sektoriaus institucijos, bendradarbiaudamos atliekų šalinimo srityje, kad būtų įvykdyti ES teisės aktuose nustatyti įpareigojimai, siekia tikslo užtikrinti, kad būtų įvykdyta viešoji užduotis⁽⁴⁸⁾.

ESTT taip pat analizavo universiteto ir privatinės teisės reglamentuojamos valstybinės įmonės bendradarbiavimą perkant aukštojo mokslo valdymo IT sistemą. ESTT padarė išvadą, kad šiuo bendradarbiavimu nėra siekiama įvykdyti viešąją užduotį, kurią turi įvykdyti universitetas ir įmonė, nes įmonei nėra tiesiogiai pavesta vykdyti užduotį teikti viešąją paslaugą⁽⁴⁹⁾.

Jei administracinis bendradarbiavimas vyksta finansinių priemonių įgyvendinimo tikslais, reikia, kad bendradarbiaujančios institucijos savo užduotis vykdytų dėl viešojo intereso. Taip yra, jei visa perkančiosios organizacijos ir (arba) įgalioto subjekto veikla vykdoma remiantis teisės aktais suteiktais viešaisiais įgaliojimais, taigi finansinės priemonės įgyvendinimas leidžia institucijoms vykdyti joms ES arba nacionalinės teisės aktais pavestas funkcijas, pvz., finansuoti socialines priemones, teikti finansavimą tam tikro pobūdžio MVI, skatinti ekonominę plėtrą arba mokslinius tyrimus. Programoje aprašyti vadovaujančiosios institucijos (tarpinės institucijos arba fondų fondo paramą įgyvendinančio subjekto, kuris yra perkančioji organizacija) veiksmai, kuriais įgyvendinami veiklos tikslai, ir vykdoma veikla (bet ne pagalbinė veikla, tokia, kaip IT priemonių kūrimas ar biuro patalpų, kurios reikalingos ESI fondų programoms įgyvendintiems darbuotojams, nuoma) gali būti laikomi viešojo intereso užduotimis. Jeigu tų pačių tikslų siekia ir tą pačią veiklą vykdo kitos viešojo sektoriaus institucijos, vykdydamos savo veiklą jos gali naudotis administracinio bendradarbiavimo galimybe.

Viešojo sektoriaus institucijų bendradarbiavimas turi vykti tik remiantis su viešojo intereso tikslų įgyvendinimu susijusiais motyvais ir reikalavimais; tai reikia analizuoti kiekvienu atveju atskirai.

Finansinę priemonę įgyvendinančiam subjektui vadovaujančiosios institucijos, tarpinės institucijos arba fondų fondo paramą įgyvendinančio subjekto, kuris yra perkančioji organizacija, mokamas atlygis už finansinės priemonės įgyvendinimą turi būti lygus atlygiui, kurį kitos viešojo sektoriaus institucijos, besinaudojančios finansinę priemonę įgyvendinančio subjekto paslaugomis, moka už tokio paties pobūdžio tokiems patiems gavėjams teikiamus finansinius produktus, laikantis taikytinų teisės aktų nuostatų dėl valdymo išlaidų ir mokesčių (visų pirma žr. KDR 12 ir 13 straipsnius).

⁽⁴⁴⁾ ES teisės aktuose nėra nustatyta sutarčiai taikomų oficialių reikalavimų.

⁽⁴⁵⁾ Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-480/06, 37, 44–47 punktai ir Sprendimo *ASL Lecce*, C-159/11, 35–37 punktai.

⁽⁴⁶⁾ Jeigu viešojo sektoriaus institucijos negali suteikti visų paslaugų naudodamasi administracinio bendradarbiavimo galimybe ir dėl likusios dalies privalo skirti sutartį privačiojo sektoriaus šaliai, kad užtikrintų vienodo požiūrio principo laikymąsi, tai privalo daryti viešųjų pirkimų tvarka, jei ji taikoma.

⁽⁴⁷⁾ Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-480/06, 44–47 punktai.

⁽⁴⁸⁾ Sprendimo *Komisija prieš Vokietiją*, C-480/06, 37 punktas.

⁽⁴⁹⁾ Sprendimo *Technische Universität Hamburg-Harburg, Hochschul-Informationssystem GmbH prieš Datenlotsen Informationssysteme GmbH*, C-15/13, 16 ir 35 punktai.

Išvada.

Iki ankstesniosios iš šių datų: Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę arba 2016 m. balandžio 18 d. vadovaujantioji institucija, tarpinė institucija arba fondų fondo paramą įgyvendinantis subjektas, kuris yra perkančioji organizacija, gali, laikydamiesi teismų praktikoje nustatytų sąlygų, sudaryti administracinio bendradarbiavimo sutartis su viešojo sektoriaus institucija, kuriai galima pavesti finansinių priemonių įgyvendinimo užduotį.

3.6.2. *Administracinio bendradarbiavimo sąlygos po Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę arba po 2016 m. balandžio 18 d.*

Pagal Direktyvos 2014/24/ES 12 straipsnio 4 dalį išimtinai dviejų ar daugiau perkančiųjų organizacijų sudarytai sutarčiai direktyva netaikoma, jei įvykdomos trys sąlygos:

- i) sutartimi nustatomas ar įgyvendinamas dalyvaujančių perkančiųjų organizacijų bendradarbiavimas siekiant užtikrinti, kad viešosios paslaugos, kurias jie turi suteikti, būtų teikiamos siekiant bendrų jų tikslų. Kaip nurodyta 3.6.1 skirsnyje, programoje aprašyti vadovaujančiosios institucijos, tarpinės institucijos arba fondų fondo paramą įgyvendinančio subjekto, kuris yra perkančioji organizacija, veiksmai, kuriais įgyvendinami veiklos tikslai, ir vykdoma veikla (bet ne pagalbinė veikla, tokia, kaip IT priemonių kūrimas, biuro patalpų, kurios reikalingos ESI fondų programoms įgyvendintiems darbuotojams, nuoma) gali būti laikomi viešojo intereso užduotimis;
- ii) toks bendradarbiavimas įgyvendinamas vadovaujantis vien su viešuoju interesu susijusiais motyvais (žr. 3.6.1 skirsnyje paaiškintus su atlygiu susijusius aspektus);
- iii) dalyvaujančios perkančiosios organizacijos atviroje rinkoje vykdo mažiau kaip 20 % veiklos, kurią apima bendradarbiavimas. Taigi, apribojimas netaikomas rinkoje vykdomai veiklai, kuri neįeina į bendradarbiavimą.

Pagal paskutinįją sąlygą, kuria griežtai ribojamas į bendradarbiavimą neįeinančios veiklos rinkoje mastas, dalyvaujančios perkančiosios organizacijos privalo atviroje rinkoje vykdyti mažiau negu 20 % veiklos, kurią apima bendradarbiavimas.

Jeigu administracinio bendradarbiavimo galimybe besinaudojančios šalys nevykdo ekonominės veiklos arba niekaip nekonkuruoja su kitais rinkos dalyviais, 12 straipsnio 4 dalies c punkto sąlyga laikoma įvykdyta, nes atviroje rinkoje nevykdoma jokia veikla.

Pagal Direktyvos 2014/24/ES 12 straipsnio 5 dalį, nustatant procentinę veiklos dalį turi būti atsižvelgiama į trejų metų iki sutarties skyrimo duomenis apie vidutinę bendrąją apyvartą arba atitinkamą alternatyvų veikla grindžiamą rodiklį, kaip antai atitinkamo juridinio asmens ar perkančiosios organizacijos sąnaudas, susijusias su paslaugomis, prekėmis ir darbais. Pagal apibrėžtį į šį skaičiavimą neįtraukiama nauja bendradarbiaujant vykdoma veikla, t. y. veikla, kurios nėra viena dalyvaujanti perkančioji organizacija iki bendradarbiavimo nevykdė.

Kai dėl atitinkamo juridinio asmens ar perkančiosios organizacijos įsteigimo ar veiklos pradžios datos arba dėl jo veiklos reorganizavimo duomenų apie trejų ankstesnių metų apyvartą arba alternatyvų veikla grindžiamą rodiklį, pvz., sąnaudas, nėra arba jie nebeaktualūs, pakanka įrodyti, visų pirma remiantis verslo planais, kad veiklos kiekybinis vertinimas yra patikimas.

Taip pat galima sudaryti 3.6.1 skirsnyje aprašytas sutartis ⁽⁵⁰⁾.

Išvada.

Po Direktyvos 2014/24/ES perkėlimo į nacionalinę teisę arba po 2016 m. balandžio 18 d. vadovaujantį institucijai, tarpinei institucijai arba fondų fondo paramą įgyvendinančiam subjektui, kuris yra perkančioji organizacija, gali būti leidžiama sudaryti direktyvoje nustatytas sąlygas atitinkančias administracinio bendradarbiavimo sutartis su kitomis perkančiosiomis organizacijoms, kurioms galima pavesti finansinių priemonių įgyvendinimo užduotį. Taip pat galima sudaryti 3.6.1 skirsnyje aprašytas sutartis.

⁽⁵⁰⁾ T. y. tiesioginę sutartį tarp vadovaujančiosios institucijos, tarpinės institucijos arba fondų fondo paramą įgyvendinančio subjekto, kuris yra perkančioji organizacija, ir kitos perkančiosios organizacijos, kontroliuojančios 100 % viešajam sektoriui priklausantį subjektą, galintį įgyvendinti finansines priemones (t. y. vidaus subjektą), ir tiesioginę sutartį tarp vadovaujančiosios institucijos, tarpinės institucijos arba fondų fondo paramą įgyvendinančio subjekto, kuris yra perkančioji organizacija, ir finansinę priemonę įgyvendinančios perkančiosios organizacijos.

Pavyzdys.

Ūkio ministerija kontroliuoja plėtros banką, kuris visas priklauso valstybei. Teisės aktuose apibrėžta banko užduotis – teikti paskolas ir garantijas MVĮ siekiant visoje šalies teritorijoje remti inovacijas.

Regionas Y įgyvendina regiono inovacijų rėmimo programą. Jis nacionalinio plėtros banko nekontroliuoja nei individualiai, nei bendrai. Todėl jie nėra susiję vidaus ryšiais.

Administracinis bendradarbiavimas gali vykti, jei įvykdomos tokio bendradarbiavimo sąlygos.

1. Tarp Ūkio ministerijos ir regiono Y arba tarp plėtros banko ir regiono Y sudaryta bendradarbiavimo sutartimi turi būti siekiama užtikrinti, kad viešosios paslaugos, kurias turi teikti ministerija ir regionas Y, būtų teikiamos siekiant jų bendrų tikslų. Kalbant apie regioną Y, pakanka, kad regiono inovacijų rėmimas būtų pagal programą numatytas tikslas.
2. Bendradarbiavimas turi vykti remiantis vien su viešuoju interesu susijusiais motyvais. Pirmiausia regionui turi būti numatytos tokios pačios atlygio už paslaugą sąlygos kaip ministerijai. Jeigu finansinius produktus, kuriuos regionas prašo banko įgyvendinti, bankas jau teikia ministerijai, bankas reikalauja iš regiono apmokėti tokias pačias išlaidas ir sumokėti tokias pačias mokesčius už finansinės priemonės, kuria šie produktai teikiami, įgyvendinimą. Jeigu finansinių produktų, kuriuos regionas prašo banko įgyvendinti, bankas neteikia, nacionalinis plėtros bankas sutinka reikalauti iš regiono apmokėti tokias pačias išlaidas ir sumokėti tokias pačias mokesčius kaip reikalautų iš ministerijos.
3. Dalyvaujančios perkančiosios organizacijos atviroje rinkoje turi vykdyti mažiau kaip 20 % veiklos, kurią apima bendradarbiavimas. Atviroje rinkoje nacionalinio plėtros banko teikiamas tokio pobūdžio finansavimas, kurį apima bendradarbiavimas (t. y. tam tikro pobūdžio finansinis produktas, teikiamas tam tikriems kažkurio sektoriaus gavėjams, pvz., kapitalo suteikimas inovacijas diegti norinčioms pradedančiosioms įmonėms), negali sudaryti daugiau kaip 20 % jo trejų metų iki sutarties skyrimo vidutinės bendrosios apyvartos.

Jeigu nacionalinis plėtros bankas atitinka KDR 7 straipsnio reikalavimus, regionas Y gali skirti sutartį tam bankui ir pasirašyti sutartį su banku tiesiogiai.

3.7. Reikalavimai pagal KDR 7 straipsnį

KDR 7 straipsnyje nurodyta, kokius kriterijus vadovaujančioji institucija turi taikyti atrinkdama finansines priemones įgyvendinančius subjektus. 7 straipsnio 1 ir 2 dalių taisyklės taikomos atrenkant finansines priemones įgyvendinančius subjektus (išskyrus EIB ir EIF), neatsižvelgiant į sutarties sumą ir į atitinkamų subjektų atrankos procedūrą (ar tai atviras kvietimas, derybų procedūra, konkurso procedūra, ar tiesioginis skyrimas). KDR 7 straipsnio 3 dalies nuostatos taikomos, kai fondų fondo paramą įgyvendinantys subjektai atranka finansų tarpininkus.

KDR 7 straipsnio 2 dalyje primenami Sutartyje nustatyti skaidrumo ir nediskriminavimo principai ir nurodoma, kad atrankos procesas turi būti skaidrus, pagrįstas objektyviais kriterijais, dėl jo neturi kilti interesų konfliktų.

Jeigu finansinių priemonių įgyvendinimo užduotis pagal vieną iš Viešųjų pirkimų direktyvoje numatytų pirkimų procedūrų pavedama vykdyti trečiajam šaliai, pagal KDR 7 straipsnį turi būti nustatyti bent atrankos bei skyrimo kriterijai ir 3.7.1–3.7.3 skirsniuose išvardyti techninės užduoties elementai. Kitais atvejais, t. y. jei sutartis skiriama tiesiogiai, reikia taikyti KDR 7 straipsnyje nustatytus atrankos kriterijus, bet ne kaip atrankos kriterijus, skyrimo kriterijus ir techninėje užduotyje nurodytus elementus.

3.7.1. Atrankos kriterijai

KDR 7 straipsnio 1 dalies a–f punktuose ir 7 straipsnio 2 dalies pirmoje pastraipoje apibrėžti kriterijai yra susiję su subjekto, kuriam numatoma pavesti finansinės priemonės įgyvendinimo užduotis, veiksniumu, finansiniais, ekonominiais ir organizaciniais pajėgumais. Todėl būtina taikyti šiuos būtiniausius atrankos kriterijus.

3.7.1.1. Veiksnumas

Igalioto subjekto veiksnumą reikia patikrinti siekiant užtikrinti, kad atrinktam subjektui pagal nacionalinės ir ES teisės aktus leidžiama vykdyti finansinės priemonės įgyvendinimo užduotis. Todėl per atrankos procedūrą būtina patikrinti subjekto, kuriam pavedamos atitinkamos įgyvendinimo užduotys, įgaliojimus pagal Sąjungos ir nacionalinės teisės aktus (KDR 7 straipsnio 1 dalies a punktas).

3.7.1.2. Ekonominis ir finansinis pajėgumas

Subjektas, kuriam pavedamos finansinių priemonių įgyvendinimo užduotys, privalo turėti ekonominių ir finansinių pajėgumų darbui atlikti. Todėl atrankos procedūra reikia užtikrinti, kad įgaliojamas subjektas būtų pakankamai ekonomiškai ir finansiškai gyvybingas (KDR 7 straipsnio 1 dalies b punktas). Pakankamumas turėtų būti tikrinamas atsižvelgiant į užduočių, kurios bus subjektui pavestos, pobūdį ir užduočių įgyvendinimo aspektus, įskaitant trukmę.

3.7.1.3. Organizacinis pajėgumas

Subjektas, kuriam pavedamos finansinių priemonių įgyvendinimo užduotys, privalo turėti organizacinių pajėgumų finansinei priemonei įgyvendinti pagal įgyvendinamą programą, t. y.:

- pakankamai pajėgumų įgyvendinti finansinę priemonę, taip pat organizacinę struktūrą ir valdymo sistemą, kuria vadovaujančiajai institucijai būtų suteiktas reikalingas patikinimas (KDR 7 straipsnio 1 dalies c punktas). Vadovaujančioji institucija privalo įvertinti, ar subjekto, kuriam ketinama pavesti įgyvendinimo užduotis, sistema yra tinkamai valdoma ir kontroliuojama. Įdiegta sistema turėtų apimti tokius aspektus kaip planavimas, rengimas, viešinimas, pažangos stebėseną pagal tikslus, rizikos valdymas ir verslo kontrolę;
- efektyvią ir veiksmingą vidaus kontrolės sistemą (KDR 7 straipsnio 1 dalies d punktas). Efektyvia ir veiksminga vidaus kontrolės sistema turėtų būti užtikrinta, kad subjektas, kuriam pavesta finansinės priemonės (-ių) įgyvendinimo užduotis, sukūrė pakankamos kontrolės aplinką ir laikosi vykdymo, rizikos vertinimo, kontrolės ir rizikos mažinimo procedūrų;
- naudoti apskaitos sistemą, kuria būtų laiku suteikiama tiksli, išsami ir patikima informacija (KDR 7 straipsnio 1 dalies e punktas).

3.7.1.4. Patirtis

Norėdama užtikrinti, kad būtų atrinkti tinkamiausi subjektai finansinėms priemonėms efektyviai įgyvendinti, vadovaujančioji institucija privalo deramai atsižvelgti į subjekto, kuriam pveda finansinės priemonės įgyvendinimo užduotį, visą patirtį įgyvendinant panašias finansines priemones (nebūtinai pagal ES fondus), taip pat konkrečią siūlomų darbo grupės narių kompetenciją ir patirtį (KDR 7 straipsnio 2 dalis). Pagal šį reikalavimą nereikėtų drausti paskirti naujai įkurtą subjektą, jei įvertinama darbo grupės narių patirtis. Darbo grupės narių patirties vertinimas paprastai būna nustatytas kaip sutarties skyrimo kriterijus, nes jis yra svarbus pasiūlymo požiūriu (reikia įvertinti, kas teiks konkurso būdu perkamas paslaugas), o ne konkurso dalyvio požiūriu.

3.7.2. Skyrimo kriterijai

Antrasis KDR 7 straipsnio 2 dalies a–f punktuose nustatytų kriterijų rinkinys susijęs su finansinės priemonės įgyvendinimo sutarties dalyku. Todėl būtina taikyti toliau išvardytų būtinausių kriterijų rinkinį. Taikydamos vien mažiausios kainos arba vien išlaidų (t. y. vien finansinių priemonių valdymo mokesčių arba valdymo išlaidų) metodiką finansines priemones įgyvendinančių subjektų pateiktiems pasiūlymams įvertinti, vadovaujančiosios institucijos negalėtų pritaikyti viso būtinausių vertinimo kriterijų rinkinio. Dėl to, atrinkdamos finansines priemones įgyvendinančius subjektus ir vertindamos pasiūlymus, vadovaujančiosios institucijos privalo taikyti didžiausio ekonominio naudingumo metodiką.

3.7.2.1. Investavimo metodika

Vadovaujančioji institucija pasiūlymus turi įvertinti atsižvelgdama į konkurso dalyvių pasiūlymuose aprašytą investavimo metodiką: atitinkamai kaip atrenkami finansų tarpininkai arba galutiniai gavėjai, kokios sąlygos taikomos galutiniams gavėjams teikiamai paramai, įskaitant kainodarą, kada finansinę priemonę įgyvendinantis subjektas finansinei priemonei skiria savo paties finansinių išteklių arba prisiima dalį rizikos, taip pat atsižvelgdama į siūlomas interesų derinimo ir galimų interesų konfliktų švelninimo priemones:

- atitinkamai finansų tarpininkų arba galutinių naudos gavėjų nustatymo ir vertinimo metodikos tvirtumą ir patikimumą (KDR 7 straipsnio 2 dalies a punktas);
- nuostatas ir sąlygas, taikomas remiamiems galutiniams naudos gavėjams, įskaitant kainodarą (KDR 7 straipsnio 2 dalies c punktas). Kainodara turėtų apimti įvairias įvairaus pobūdžio paslaugų kainas ir papildomai siūlomą naudą, palyginti su standartiniu komerciniu sandoriu (pvz. mažesni užstatai, atlygio priemonės, jei iškyla lėšų grąžinimo sunkumų, ar yra galimybė teikti technines ir (arba) finansines konsultacijas specifinėse sudėtingų projektų srityse ir pan.). Jeigu paslaugų teikėjas tam tikro pobūdžio paslaugos kainos iš anksto nenustato, turėtų būti numatytas ir nurodytas kainos apskaičiavimo metodas arba pateikta pakankamai detali sąmata;

Sąlygos ir nuostatos gali būti parengtos kaip paprastos nuoseklių veiksmų gairės, kad galutiniai gavėjai galėtų suprasti, kaip jie turėtų teikti prašymus dėl investicijų, kokio pobūdžio paslaugos bus teikiamos ir koks atlygis bus mokamas pagal sutartį;

- tais atvejais, kai finansinę priemonę įgyvendinantis subjektas finansinei priemonei skiria savo paties finansinių išteklių arba prisiima dalį rizikos, siūlomas interesų derinimo ir galimų interesų konfliktų švelninimo priemonės (KDR 7 straipsnio 2 dalies f punktas). Efektyvi investuotojų interesų derinimo priemonė būtų tinkamos pelno ir rizikos, susijusios su subjekto investuotais finansiniais ištekliais, dalijimosi struktūros sukūrimas ⁽⁵¹⁾.

3.7.2.2. Gebėjimas pritraukti papildomų išteklių ⁽⁵²⁾

Siekiant užtikrinti kuo didesnę konkrečios finansinės priemonės svėrto poveikį, vienas iš kriterijų, kurių reikia taikyti atrenkant subjektą, kuriam pavedama įgyvendinti finansinę priemonę, yra subjekto gebėjimas pritraukti išteklių investicijoms į galutinius naudos gavėjus papildomai prie programos įnašų (KDR 7 straipsnio 2 dalies d punktas). Todėl pasiūlymus reikia vertinti pagal subjekto pajėgumą įgyvendinti papildomas investicijas.

3.7.2.3. Papildoma investicinė veikla ⁽⁵³⁾

Siekiant užtikrinti kuo didesnę ESI fondų intervencijos pridėtinę vertę, vienas iš kriterijų, kurių reikia taikyti atrenkant subjektą, kuriam pavedama įgyvendinti finansinę priemonę, yra subjekto gebėjimas įrodyti, kad finansinės priemonės įgyvendinimu jis papildys savo dabartinę veiklą (KDR 7 straipsnio 2 dalies e punktas).

3.7.2.4. Valdymo išlaidų ir mokesčių dydis

Vienas iš kriterijų, kurių reikia taikyti atrenkant finansinę priemonę įgyvendinančio subjekto pasiūlymą, yra valdymo išlaidų ir mokesčių, sudarančių vadovaujančiajai institucijai teikiamų paslaugų kainą, dydis. Reikia atsižvelgti į siūlomą jų apskaičiavimo metodiką.

3.7.3. Techninės užduoties elementai

Į techninę užduotį rekomenduojama įtraukti sąlygas, su kuriomis konkurso dalyviai privalo sutikti. Įtraukus šias sąlygas į techninę užduotį ne tik garantuojama, kad jų būtų laikomasi, bet ir iš anksto užtikrinama, kad galimi konkurso dalyviai apie jas žinotų.

Kad būtų užtikrinta galimybė patikrinti, ar subjekto, kuriam pavedama įgyvendinti finansinę priemonę (-es), nustatytos ir vykdomos procedūros atitinka taikytinas taisykles, subjektas turėtų sutikti, kad valstybės narės audito institucijos, Komisija ir Europos Audito Rūmai atliktų jo auditą (KDR 7 straipsnio 1 dalies f punktas). Siekiant užtikrinti, kad subjektas sutiktų, kad būtų atliekamas jo auditas, šią sąlygą rekomenduojama nurodyti kvietimo dalyvauti konkurse techninėje užduotyje ir atitinkamoje finansavimo sutartyje ⁽⁵⁴⁾. Siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi BNR 38 straipsnio 4 dalies nuostatų, techninėje užduotyje taip pat rekomenduojama nurodyti, kad finansinę priemonę įgyvendinantis subjektas negali būti įsisteigęs tų valstybių, kurios nebendradarbiauja su Sąjunga taikant tarptautiniu mastu sutartus mokesčių standartus, jurisdikcijai priklausiančiose teritorijose ir negali palaikyti verslo ryšių su tose teritorijose įsisteigusiais subjektais, o minėtus reikalavimus turi įtraukti į su pasirinktais finansų tarpininkais sudarytas sutartis.

4. Šaltiniai, saitai

KOMISIJOS TARNYBŲ DARBINIS DOKUMENTAS SEC(2011) 1169 *final* dėl ES viešųjų pirkimų teisės aktų taikymo perkančiųjų organizacijų santykiams (viešojo sektoriaus subjektų bendradarbiavimas)

⁽⁵¹⁾ Palyg. gaires dėl lengvatinio atlygio EGESIF_15–0030–00.

⁽⁵²⁾ Reikalavimas, kad konkurso dalyviai įrodytų gebą pritraukti papildomų išteklių taip pat galėtų būti atrankos kriterijus, jei perkančioji organizacija norėtų vertinti, ar rangovas praecityje yra pritraukęs papildomų išteklių; jis būtų taikomas ne finansinei priemonei, dėl kurios valdymo rengiamas konkursas.

⁽⁵³⁾ Reikalavimas, kad konkurso dalyviai gebėtų įrodyti, jog investicinė veikla yra papildoma, galėtų būti atrankos kriterijus, jeigu perkančioji organizacija norėtų vertinti, ar rangovas geba vykdyti papildomą investicinę veiklą.

⁽⁵⁴⁾ Dėl EIB (t. y. EIB ir EIF pagal BNR 2 straipsnio 23 punktą) reikėtų pažymėti, kad pagal KDR 9 straipsnio 3 dalį vadovaujančioji institucija privalo įgalinti atlikti auditą įmonę, kuri turi veikti pagal bendrą Komisijos sukurtą sistemą. Dėl finansinės priemonės įgyvendinančių subjektų, išskyrus EIB, pažymėtina, kad audito institucijos gali atlikti auditą pačios arba įgalinti išorės įmones. Antruoju atveju jos šias įmones turės atrinkti pagal viešųjų pirkimų taisykles ir principus.

http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/docs/public_public_cooperation/sec2011_1169_en.pdf

Direktyva 2004/18/EB

Direktyva 2014/24/ES

Gairės dėl lengvatinio atlygio EGESIF_15-0030-00
